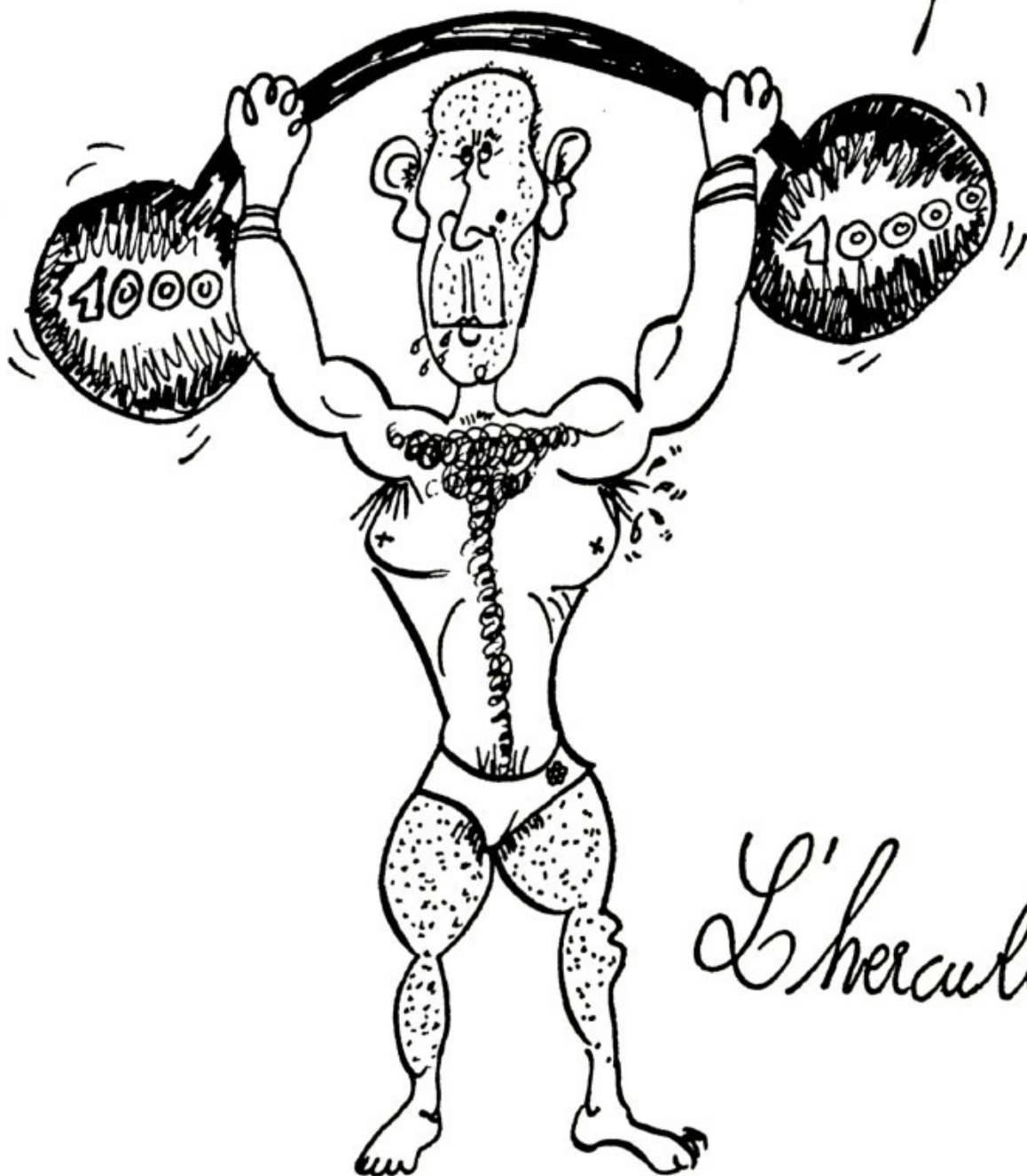

ES SAIG

ALGAIDA-NÚM. 174 -JUNY 1995 -PREU: 150 PTA

Le Cirque 9

L'hercules

EDITORIAL

DESPRES DE LES ELECCIONS

Una vegada celebrades les eleccions i coneguts els resultats, ha arribat l'hora de fer una mica de recompte i valorar el que han dit les urnes, sobretot en l'àmbit municipal.

A nivell d'Estat, més o manco s'ha comprovat que les enquestes no anaven mal encaminades: s'ha confirmat l'alça del PP que, ens agradi o no, es referma com a alternativa de govern, si bé el PSOE manté una alta cota de votants malgrat el desgast i la corrupció; el fet és que el PSOE ha evitat una derrota aclaparadora però no ha impedit un canvi substancial en el mapa polític.

Dins la nostra Comunitat Autònoma el triomf del PP estava cantat i la majoria d'enquestes li atorgaven una victòria absoluta i insultant per a les altres formacions polítiques. Aquesta victòria s'ha confirmat en línies generals, però no amb la rotunditat que es pensava; s'ha dit que Gabriel Cañellas ha tocat sostre electoral i que li comença la davallada. El cert és que haurà de pactar en uns quants centres de poder i no li posaran gens fàcil el pacte. D'altra banda, és normal la baixada del PSOE, la pujada del PSM i EU i l'estancament d'UM.

Pel que fa al nostre poble, qualcú comentava que la majoria absoluta donada al PSOE anava en contra de la tendència general a tot l'Estat, ja que ha guanyat posicions enfront de tots els altres partits; i, a més, ho ha fet amb autoritat passant dels 748 vots de fa quatre anys a 1148, és a dir, 400 vots més. Pensam que l'explicació és ben senzilla: s'ha premiat una feina de quatre anys, ha guanyat el "vot útil" i, per damunt de sigles i partits, s'ha atribuït la confiança a una persona que ha treballat pel poble -segons una gran majoria, amb encert- durant la passada legislatura.

Ara bé, una majoria absoluta és perillosa i obliga a molt: hi ha el risc de prepotència i de menyspreu de les minories; estam convençuts que no serà el cas d'Algaida i que imperarà el diàleg i el consens. Però també és compromesa pels qui la tenen, perquè quan la gent et dóna decididament la seva confiança no la pots defraudar. El que tots esperam i desitjam és que no ens haguem equivocat.

Per part d'ES SAIG, dues coses: felicitar els guanyadors, especialment el batle pel seu doble triomf com a batle i com a diputat, alhora que encoratjar l'oposició perquè faci una tasca creativa; i també oferir-los a tots les nostres pàgines per donar a conèixer la seva gestió als ciutadans.

La nostra portada

Aquest personatge del món del circ, que forma part del quadern "Le Cirque" dibuixat per Víctor Andreu ara fa setze anys, ens serveix per informar-vos que, juntament amb aquest número d'ES SAIG, heu rebut el nostre 9è **monogràfic**, integrat pels treballs guanyadors del Certamen Literari de Castellitx de 1995, amb, entre altres, una història del circ fascinant.

Bolletí de l'Obra Cultural d'Algaida
Revista mensual D.L.P.M. 498/80
Domicili: Rei, 1. Algaida.
Tel: 66 50 42 / 27 25 76
Fax: 12 50 44
Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor
tel: 55 52 12

Dirigeix: Delfi Mulet
Administra: Directiva de l'Obra Cultural
Mecanografien: Mireia Mulet i Guillem Vanrell

Collaboren: Pere Mulet, Joan Trobat, Joan Mulet, Biel Bibiloni, Biel Sasatre, Miquel Fiolet, Xesc Oliver, Víctor Andreu, Víctor Mulet, Miquel Serra, Antònia Ma Mulet, Catalina Martorell, Jaume Jaume, Miquel Molleta.

ES SAIG només es responsabilitza de l'Editorial

calaix de sastre

FELICITACIÓ

Hollllllll(*)a, som es contestador automàtic d'es president Cañellas. Si voleu escoltar aquest *mensaje* en mallorquí, pitjau la tecla 1. *Hola, soy el contestador automático del presidente Cañellas. Si quiere oír este mensaje en castellano, pulse la tecla 2.*

(...)

Ell ara no pot xerrar personalment amb voltros perquè, no és per dir-ho, però, té moltes feines. Si telefonau per felicitar-lo personalment p'es seu gran èxit electoral, moltes gràcies. Quina granerada que els hem fotut; ha estat millor que es cinc a zero d'es Bernabeu. Per cert, i encara que ja sabeu que a n'es president no li agrada gaire es futbol, sa jornada de reflexió no va acabar bé, eh, gens bé. Mirau, SorTomasseta gloriosa, quin *susto*: tota sa setmana xerrant de sa *vuelta de honor* i de sa gran rebuda que li havien de fer a n'es *campeón*, i es catalans, que feia mesos que no guanyaven un partit, mos foteren sa potranca. Segur que va ser cosa d'en Pujol, que només va a Madrid a parar sa mà, i tot s'ho enduu cap a Catalunya. Ni aigo, deixa per noltros; ell, no paren d'anunciar *borrascas*, però totes ses ennigulades mos arriben ja ben eixutes; sa llecor, pes catalans; per noltros, vent i misèria. Per acabar de fer es deu reals justs, es gol de sa derrota el va fer un mallorquí. No li agafeu ràbia a en Miquel Àngel, perquè ell no va fer res més que complir amb sa seva obligació. Al contrari; es catalans molt de dir que sa feina ben feta no té fronteres, però, ja ho veis, qui els treu es gat d'es sac és un paísà nostros. Que se deixin de tanta feina, que arriben a embafar, i que copiïn sa nostra propaganda: solucions, això és lo que hem de menester.

Es picamosques de sempre han dit que no entenem què punyetes hem de solucionar, si es nostros honorable president no se cansava de repassar es seu quadern una i altra vegada, i no n'hi encontrava cap, de problema. Es

betzols -per no dir una altra cosa més gruixada, però ben merescuda- no veuen que aquesta és precisament sa gràcia de s'*asunto*: sabre-hi trobar solucions sense haver-hi problemes. He, he, he! És ben ver que sempre n'hi ha que volen trobar fetge en es lleu.

Res, que piulin. I que gratin sa ronya que duen. Noltros hem tornat a guanyar per majoria absoluta. Ja en poden fer de cadenes humanes p'es tema de sa llengo. Noltros la tenim ben bona, sa llengo. Ells són es qui tenen malalt es cap. Que se'n vagin a Catalunya. Arriben a fer oi, amb tant de català. Noltros no hem engegat ningú mai de ca nostra! I si és en es tema de sa corrupció, han paregut un disco retxat, durant sa campanya electoral. S'han inventat brutors, enxufats, escàndols... Però voltros els heu demostrat que tot això no són més que mentides i bubotes pròpies d'es qui no saben de què xerrar. No res, que sigui per molts d'anys. Després d'es *pito*, deixau ses vostres paraules d'agraïment. Per cert, si lo que cercau és una feina, més ben dit, un *empleo*-no és lo mateix una cosa que s'altra, eh!- no heu cridat a n'es número correcte, però punyiu allà on toca, que ja ho diuen: qui cerca, troba.

Un darrer advertiment: aquest contestador té un detector automàtic de crítiques i d'insults; no proveu de dir lo que no toca, perquè tanmateix quedarà esborrat. Gràcies.

Pepepepepepepepepepepepepepepepepepe!

En Calaix i Desastre

(*): Això vol esser una ela "bleda", perquè ja sabeu que tenim un president que és una sàvia mescla de pagès terròs i de ciutadà *panesillo*; una conjunció perfecta de les nostres essències.

M'HAN DIT QUE DIUEN

UN SORD

Ara que ja hem sortit de les eleccions municipals, en podem parlar una mica. Hem sentit comentaris sobre tot el rebombori que s'organitza al voltant de les eleccions i, com sempre, n'hi ha que troben que n'hi podria haver un parell de vegades cada any: sopars, festes, reunions... En canvi n'hi ha que troben que podrien suprimir tots els actes electorals: estan convençuts que després d'un mitin o una reunió d'aquestes, molt poques persones canvien el seu vot, el que tenien previst votar.

Pel que fa als resultats, com sempre: per uns fou una nit, la del 28 de maig, d'alegria, mentre altres feien una cara ben llarga. Però això ja fa molts anys que passa: en aquests casos, per haver-n'hi un de satisfet, n'hi ha d'haver un de felleb. I així va passar. Del que hem sentit comentaris molt favorables és del programa informatiu de Titoieta Ràdio: informació directa, clara, precisa..., un programa que molta gent va seguir.

Ara el que està clar és que el poble espera que el nou Consistori (que no és tan nou, ja que seguirà el mateix batle) es posi en marxa, i a resoldre tots els problemes del poble, problemes que durant la campanya tots els partits o grups prometeren solucionar. Lo fotut és que els que no han guanyat poden dir que ells ho haurien resolt si el poble els hagués votat, però... En una paraula, que tot està en mans del nou Consistori guanyador de les eleccions.

Per cert que aquest Sord vol felicitar el nou batle i el seu equip, i desitjar-li molt d'èxit durant els quatre anys vinents, que no seran gaire fàcils, ja que queden encara moltes coses per fer. Però també pensam que els altres grups polítics tenen molta feina, sobretot si volen fer una feina constructiva, que és el que el poble espera d'ells.

Per acabar amb els temes seriosos, hem sentit molta gent que espera que les Normes Subsidiàries s'acabin d'una vegada, sense més excuses ni dilacions. La continuïtat de l'Ajuntament sembla garantir-ne la definitiva aprovació.

L'estiu ja és aquí. O al manco això sembla per la calor que fa. I per les cares d'estiu que ja fa la gent. Fins ara eren els dissabtes i diumenges, quan veies la gent per Plaça, a la fresca; però ara molts d'horabaixes veus gent que ha acabat la feina i pren una cervesa o un cafè, fent tertúlia.

Els darrers divendres d'aquest mes de maig i primer de juny el mercat de Plaça ha estat més animat que mai. Els d'abans de les eleccions se suposa que era per motius electorals, però el darrer ja era perquè la gent disfrutava del sol i la fresca primavera que feia. El que no ha canviat és el merder circulatori que s'organitza cada divendres...

Però ens havíem proposat no parlar de problemes, sobretot circulatoris, de moment. Per això volem dir que un que ha vist com ha quedat la creu de S'Hostal d'en Gi, restaurada, va quedar molt satisfet del resultat; n'hi ha que, per curiositat, els agradaria saber què ha costat aquesta reforma, perquè ha estat ben llarga. Però al manco hem de dir que ha quedat bé.

Del que hem sentit parlat bastant, sobretot aquest passatmes de maig, és del reatale de Castellitx. La gent que hi ha anat a missa els diumenges horabaixa troba, en general, que hi fa molta falta, que l'altar està com despullat... Lo fotut és que n'hi ha que diuen, i asseguren, que una vegada restaurat ja no podrà estar allà, a Castellitx. De totes maneres, el que no és lògic és que durant tants d'anys estigui a Sa Rectoria, ficat dins caixes, pendent de la necessària restauració.

Els mesos d'octubre i novembre, amb les matances, n'hi ha que engreixen un parell de quilos; tots pensam que a partir d'abril ens posarem un poc a règim... Però n'hem sentit més d'un que troba que és més mal de fer el règim ara que a l'hivern: els "pa amb oli" estan a l'ordre del dia, i cada dia se n'organitzen.

ELECCIONS PASSADES, COQUES MENJADES

-Com ha anat això?

-Bo!!

-Què vol dir bo?

-Voldràs dir bé, o no has anat als mítings polítics?

-Per això mateix. No, i ha estat una llàstima.

-Llàstima?

-És que n'ha fallat un, si n'hi arriba a haver un altre...

-No et veia tan polític.

-Deixa't anar de polítiques. MENJUA. Mira, el primer plat l'he fet a la Placeta, bo! el segon plat a la Plaça, bo! i el tercer havi d'haver estat de les postres però no n'hi va haver.

-De ben segur que voldries que el quart: cafè copa i puro.

-El puro no el necessit, estic a favor de la campanya contra el tabac, no contra els fumadors, ara que... encara fa quedar bé si en regalen un. Vols que et digui que per un pic que ens podem omplir de franc i a l'esquena del polítics...

La xerrada, ja ho podeu imaginar, fou encara més dura. Hi ha - han aconseguit aficar-ho al cap de la gent - una imatge mercantilista de la política. Poques persones pensen que participar de la vida pública és contribuir, de qualque manera en l'avanç de la nostra quotidianietat. Els polítics són menyspreats i en canvi tothom vol adular el poder. Sempre n'hi ha hagut que han sabut llepar bé el poder.

-No sé com aquell s'hi ha aficat en política.

-I què vol dir! perquè hi té interessos, no veus que si guanyen els seus en podrà fer de grosses.

I qui són els seus, els teus, els meus!. En entrar els nostres, hem dit durant molts d'anys. Però, han entrat o entraran mai els nostres?. La política de fet ja no es fa d'aquesta manera. Gairebé ningú no espera desitjos que hi hagi canvis substancials - frustrarem aquesta oportunitat fa vint anys i ara el món de les idees trontolla. Els vots van d'un lloc a un altre, de dreta a esquerra, s'engronxen i no es maregen. Ara que això també es pot explicar perquè allò que volen votar és més aviat gestió. Els qui vàrem assistir al debat, que va organitzar Títoieta Ràdio, entre els quatre caps de llita, poguérem entendre quina va ser la pràctica política: no hi va haver debat ideològic; no esmentaren quin model de societat volien; quin tipus de poble havien de servir per al futur. Tot va ser gestió, amb més o menys poc encert, tots els candidats enumeraren els seus propòsits o retragueren allò que calia, però tot era gestió.

Diumenge d'eleccions ens vàrem mudar ben mudats i cap exercir el dret fonamental del vot. Tot semblava indicar que érem a una festa ben grossa. Els dinamitzadors anaven d'un lloc a un altre i es vigilaven constantment.

- L'has vist? ara ha canviat la papereta a aquella dona.

-Sí, i aquell altre només fa cotxades de gent vella

-Qui està net de culpa que mostri el folre de les butxaques.

És possible que al fons de totes aquestes nerviades no hi hagi càrrega ideològica? Voldria pensar que sí. Que a Algaida, a més a més de votar la gestió de l'actual batlle, la gent hagués també votat un model de societat. Perquè d'una cosa n'estic cert, la recuperació política passa necessàriament per la recuperació de l'honorabilitat de les institucions. El greu desencís que sembla que tots patim només el recuperarem a través de la participació sentida i sincera en les institucions i les activitats més properes.

Biel Majoral

ELECCIONS

municipals
autonòmiques

1995

Fer una revista com la nostra, d'aparició mensual, té les seves servituds. Una d'elles és que, moltes vegades, "informam" d'allò que tothom ja sap. Com per exemple, que dia 28 de maig va haver-hi eleccions i que en resultaren uns guanyadors i uns perdedors ben concrets. Les idees bàsiques formen part ja de la història del poble; ara convé deixar-ne constància escrita dels detalls perquè, si més no, tots puguem tenir el nostre propi arxiu casolà.

Aquí teniu resumides una campanya electoral i una jornada, la de dia 28, que molts i moltes han viscut tan intensament que, no hi ha dubte, seran una referència permanent dins la seva memòria personal. De l'interès que les eleccions havien despertat, n'és prova l'elevat índex de participació: votaren quasi un 81 % dels electors.

RESULTATS ELECCIONS MUNICIPALS

<i>Partit</i>	<i>Vots 1991</i>	<i>Regidors 1991</i>	<i>Vots 1995</i>	<i>Regidors 1995</i>
PSOE	748	5	1.148	6
PP	674	4	587	3
Independents	289	1	220	1
PSM	211	1	175	1

Regidors electes**PSOE:**

Francisco Antich Oliver
Francisco Vidal Llompart
Jaume Jaume Oliver
Catalina Llompart Juan
Juan Mut Trobat
Felipe Oliver Ballester

PP:

Esteban Vanrell Barceló
Gabriel Salas Fullana
Damián Amengual Aloy

Independents:

Andrés Gelabert Garí

PSM:

Miquel Ballester Salas

**ELECCIONS
AUTONÒMIQUES**

<u>Partit</u>	<u>Vots</u>
PSOE	786
PP	764
PSM	263
UM	218
IU	39
Els Verds	25
ERC	12
Altres	12

NOTICIARI

AGRUPACIÖ FOTOGRAFICA D'ALGAIDA

El pròxim dia 30 de juny, a les 21'30, a la Sala de Plenaris de l'Ajuntament es farà una projecció de diapositives ANETO SUB 95 (Pirineu Aragonès). Les diapositives són de Roque Ventosinos, Jaume Capellà i Joan C. Horrac i la banda sonora de Maties Garau.

Hi estau tots convidats.

PLUVIÖMETRE

Durant uns mesos potser hauríem de suprimir aquesta secció perquè només serveix per comunicar-vos misèries; perquè és una misèria grossa que durant tot el mes de maig hagin caigut tres miserables litres.

ASSOCIACIÖ DE PREMSA FORANA

El passat 10 de maig es varen celebrar eleccions per a renovar la junta directiva de l'Associació. Es va presentar una única llista de manera que la nova junta va quedar formada per:

Miquel Company, de "Mel i Sucre" com a president.

Magí Ferriol, de "Fent carrerany" com a vicepresident.

Maria Galmés, de "Flor de Card" com a tesorera.

Jaume Català, de "Es Molí Nou", com a secretari.

Jaume Taberner, Joana Mora i Gabil Mercè com a vocals.

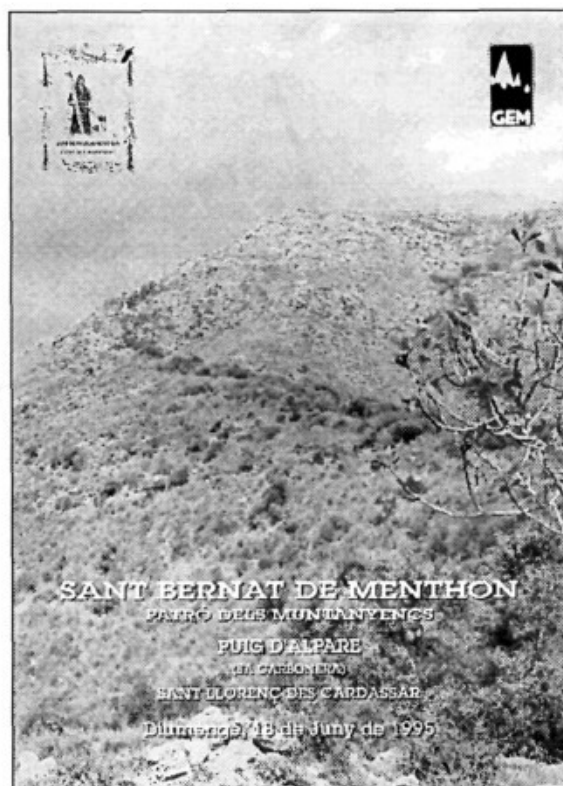
Prèviament a les eleccions es va fer la presentació del llibre "L'Associació de Premsa Forana de Mallorca (1978-1995)", que posa al dia el que es va publicar ara fa vuit anys.

A l'acte hi assistí el President del CIM Joan Verger que donà compte de la signatura del conveni entre l'Associació i el CIM referent a la Xarxa de Biblioteques.

El Grup Excursionista de Mallorca vos convida a la festa que cada any celebren en honor del seu patró, Sant Bernat de Menthon.

En aquest número vos donam compte dels resultats de les eleccions. Va ser una jornada tranquil·la, sense incidents i que va acabar, com és lògic, amb cares d'alegria, cares llargues, cares de resignació... Hi va haver de tot.

NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL

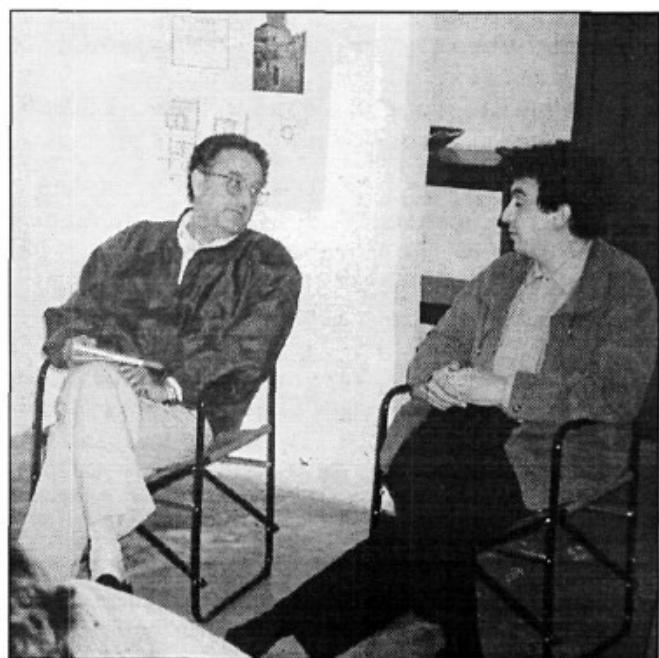

Aquí teniu el grup d'algaïdins, amb alguns infiltrats desfressats, que el propassat dia 6 de juny acudiren a la cadena humana per la llengua que tengué lloc entre la Rambla i la Plaça de les Dressanes. Fou una festa autènticament reivindicativa per a no seguir reculant en l'ús del català a la nostra terra. Els diaris parlaren d'una parti-

cipació de 25 o 30 mil persones. Fossin els que fossin, el que sí és cert és que els organitzadors quedaren desbordats per la gentada que hi acudí. A la fotografia hi falten altres grups de gent d'Algaida que sabem que hi anaven, així com els components de l'Orfeó Castelltix que entonaren la Balanguera a les Dressanes.

L'ambient que hi havia damunt Plaça el dia de la Festa del Llibre.

Presentació del llibre de Pere Morey "Simfonia dels adéus".

EXCURSIÓ. Diumenge dia 11 de juny farem una excursió a Punta Nau (Formentor, Pollença). És una excursió fàcil, amb lleugera pendent de baixada i pujada. Hi haurà dificultats per nedar si la mar va bufada. La sortida serà a les 8'45 de Plaça. Apunteu-vos a Jerònia Cañelles (66.52.49) abans de dia 7.

Aquests són els excursionistes que anaren a la Cova Morella, a Pollença.

Grup d'excursionistes al peu de la fita triple de Can Floret, dins Xorrigo, el dia de la darrera bicicletada pel nostre terme.

L'AJUNTAMENT D'ALGAIDA informa

NOTICIARI

CONSTITUCIÓ NOU AJUNTAMENT.

El proper dissabte dia 17 de juny a les 11'00 hores tindrà lloc la constitució de la nova Corporació Municipal elegida a les Eleccions Municipals del passat 28 de maig. Aquest acte serà transmès en directe per Titoieta Ràdio, Emissora Municipal. 108.0 FM.

AUDICIÓ DE L'ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA D'ALGAIDA.

Dissabte dia 17 de juny, a les 19'30 hores tindrà lloc, al pati de l'Edifici dels Cavallers (C/ des Cavallers, 24), l'Audició de final de curs a càrrec dels alumnes de l'Escola Municipal de Música d'Algaida.

CADAGUA.

Durant el mes de juny, els dies 9 i 27, de 9'00 a 13 hores a les Oficines Municipals, s'atendrà al públic per a qualsevol aclarimet en relació als rebuts (reclamacions, pagament de rebuts, etc.) i, també, en relació al servei de Subministrament d'aigua i Sanejament que s'efectua al Municipi d'Algaida.

AGENDA CULTURAL.

Des del passat mes d'abril l'Ajuntament d'Algaida edita una Agenda Cultural amb la finalitat d'oferir una programació dels actes i activitats que organitzen tan el mateix Ajuntament com les diverses Entitats socials, culturals i esportives del Municipi. Totes les associacions i agrupacions que estiguin interessades en participar-hi, poden fer arribar les seves programacions d'actes a les Oficines Municipals de la Casa de la Vila abans de dia 20 de cada mes.

HORARIS

Oficines Municipals

De dilluns a divendres de 8 a 15 hores.
Dissabtes de 9 a 13 hores.

Biblioteca Municipal

De dimarts a divendres de 16'30 a 20 hores.
Dissabtes de 10 a 13 hores.

Arxiu Municipal

De dimarts a divendres de 9 a 14 hores.

Oficina de la Seguretat Social

Dilluns i dimecres de 9 a 13 hores.

Assistentia Social

Dijous de 9 a 13 hores

SABEU **ON** ÉS?

El diccionari ens defineix la paraula **estaca** com: "un pal que es fica per un extrem en terra, en una paret, etc. i serveix per a penjar-hi o subjectar-hi alguna cosa". / **Dret d'estaca**: "dret que cobraven els hostalers per tenir els animals de traginers i vianants dins l'estable o corral, sense comptar-hi el menjar". / **Dret d'estaca**: "dret que pagaven els vaixells per amarrar o fondejar en un port".

Refranyer: Si ets estaca, sofriràs; si ets maça, feriràs.

Cançoner:

Tan forta és sa meva amor
que en tu, Joan, he posada,
com una estaca aficada
dins un almut de segó.

Cançó: L'Estaca, del cantautor Lluís Llach, que es feu molt famosa en temps d'aquell general petitet que comandava tant. Va esser prohibida durant aquells anys, però el seu autor durant els

recitals només tocava els acords d'acompanyament, a la guitarra, i el públic entonava la cançó. Vet ací una manera enginyosa de saltar-se a la torera la censura feixista. L'estaca de la nostra fotografia només es feia servir per a fer-hi les bèsties de càrrega davant el frontis de la casa on està situada. L'hem seleccionada perquè és de les poques que hem trobat al nostre poble que fos de fusta i de forma fàl·lica.

Per a donar-vos una pista i descobrir l'indret on està col·locada, vos direm que si des del centre de l'altar major del temple parroquial, féssim una circumferència de 30 passes de radi, segur que abarcaríem fins més enllà d'on està enclavada l'estaca. Sabeu on és?

Llinatge: Existent a la Segarra i al Maestrat

Malnom: D'En Michael Douglas (de s'Estaca) i de la parenta d'En Guillem Mindona.

M. F.

el racó de la glosa

Estam tan acostumats que en **Jaume Toledo** guanyi premis arreu de Mallorca amb les seves gloses, que el fet pràcticament ha deixat de ser notícia. Però aquesta és una de les coses que no ens sap gens ni mica de greu repetir. Ara ha guanyat el 3r Premi del V Concurs de la Glosa Curta, organitzat pel diari **Última Hora**. Les gloses presentades havien de tenir un màxim de 20 versos i, com podeu veure, en Jaume va saber combinar un respecte escrupulós a les bases amb la saviesa i la gràcia de les bones gloses. Aquí teniu la guanyadora:

S'ESPÀREC

*Un dia espàrecs cercava
tot carregat d'il.lusió,
quan en veig un que s'alçava
llarg i gruixat que semblava
com un campanar redó.*

*Que hi vaig estar de content!
Però amb ell què puc fer?
I vaig tenir es pensament
que lo més convenient
era dur-lo a un corter.*

*Vint soldats el trossejaren
i el posaren ben a to.
Dos-cents sis ous hi mesclaren.*

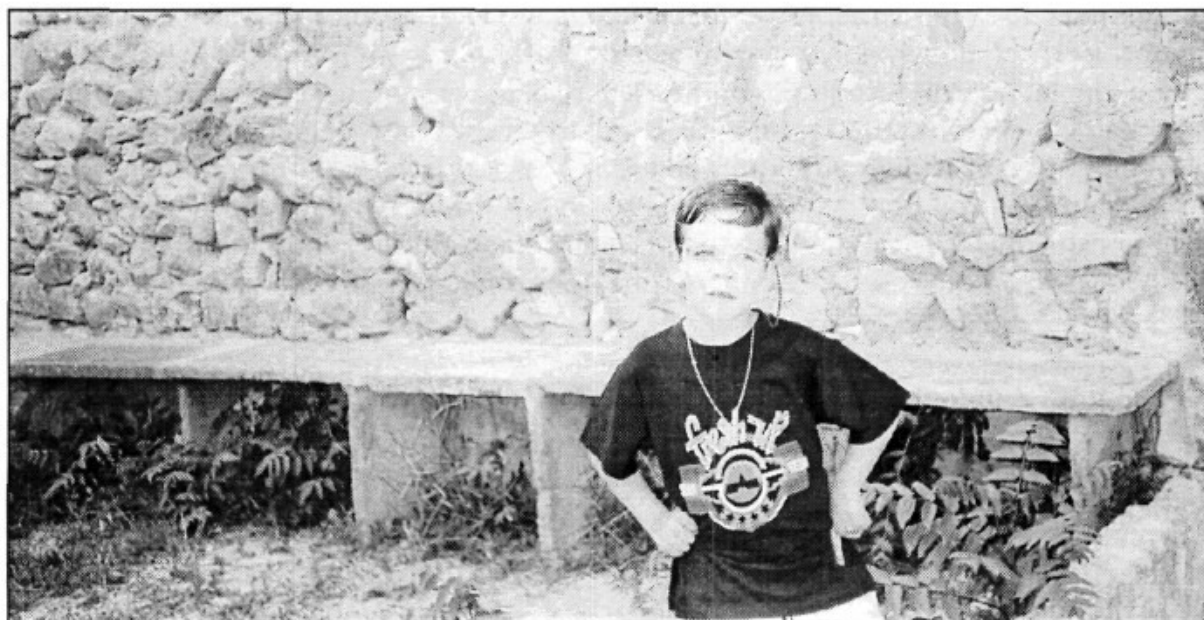
*Tot plegat ho remenaren.
Creis-me que va sortir bo.*

*Llavò me vaig despertar
i d'es llit pec revinglada
i tot dret a treballar.
No va importar berenar
després d'aquella panxada.*

Sí, Algaida ha estat sempre poble de bons glosadors. I sembla que tenim garantit el manteniment d'aquest art. A la III Gran Diada de la Glosa, durant l'acte de lliurament del premi abans esmentat, entre els glosadors ja granats, hi alçà la seva veu un bergantell de 6 anys -el podeu veure a la fotografia adjunta- que encara no sap llegir ni escriure, però sí fer gloses, que li serveixen per, entre altres coses, presentar-se a la concurrència:

*Per si acàs pec a cap caire
m'agrada posar-me es gorro.
Nom **Jaume Català Morro**
i som d'es poble d'Algaida.*

*Jo molt sorprès m'he sentit,
i vos ho tenc que dir clar,
que hagin volgut convidar
un glosador tan petit.
Però som molt atrevit
i alerta amb jo haureu d'anar.*

GALERIA DE PERSONATGES IL.LUSTRES

Nacionalistes de Mallorca

L'agrupació d'Algaida del PSM-Nacionalistes de Mallorca vol donar les gràcies a totes aquelles persones que depositaren la seva confiança en la nostra candidatura, tant pel que fa a les Eleccions Locals com a les Autonòmiques, el passat 28 de maig.

Aquests vots vos podem assegurar que seran ben útils. Són i seran la millor garantia de pluralitat i col.laboració a l'Ajuntament d'Algaida, i l'empenta que hem aconseguit donar al PSM a les institucions autonòmiques.

La nostra feina a l'Ajuntament d'Algaida continuarà essent constructiva, de lluita en la consecució dels valors que sempre hem defensat i que continuarem defensant fent una oposició positiva i profitosa per a tot el col·lectiu algaidí. Les nostres credencials han estat sempre la feina honesta i sincera, tot reconeixent que hem de col.laborar amb les altres formacions polítiques, sense baixar el llistó dels ideals que defensam. El 28 de maig de 1995, el poble de Mallorca ha posat de manifest que confia més que mai en el nacionalisme, i això ens estimularà encara més a millorar la nostra presència pública a Algaida, no només a la corporació municipal, sinó també en totes aquelles manifestacions on es promogui i es defensi qualsevol element essencial del nostre poble.

Volem felicitar ben cordialment a la candidatura del Partit Socialista Obrer Espanyol, d'Algaida, guanyador en aquestes eleccions. Com amics nostres que són, saben ben bé quina és la nostra actitud envers els seus plantejaments i poden confiar que estarem al seu costat en totes aquelles propostes que signifiquen una millora per a la nostra cultura, la nostra llengua, el nostre patrimoni i, en definitiva, tot el que suposi millorar qualitativament el que tenim i el que som com a poble.

Estam convençuts que tots aquells que se senten nacionalistes i progressistes a Algaida trobaran en la nostra formació un punt de referència. Intentarem esser els seus portaveus a les institucions públiques.

No representam els interessos d'un grup reduït, ni representam a ningú en concret, més que mai el PSM ha posat de relleu que defensa els ideals de tots aquells que estan disposats a mantenir vives les característiques del nostre poble, contra interessos especuladors i destructors. Per tot això, pretenim obrir portes, escoltar, dialogar, mantenir un contacte viu amb tots els algaidins, especialment amb tots aquells sectors que continuen necessitant una veu que els representi.

Volem aprofitar aquest escrit per comunicar-vos que estam a la vostra disposició, tant la persona que serà regidor, com tots els que han format part de la candidatura i tots aquells altres, que no figuraven a la llista, però sense els quals no seria possible tirar endavant el nostre compromís.

AGRUPACIÓ FOTOGRÀFICA D'ALGAIDA

NOTES D'ART

Amb una particular visió d'enyorança del que fou l'Alhambra, i amb referència al jardí interior de cada persona, a la seva intimitat, en **Julio León** ens mostra una carpeta de gravats que titula **jardí perdut**.

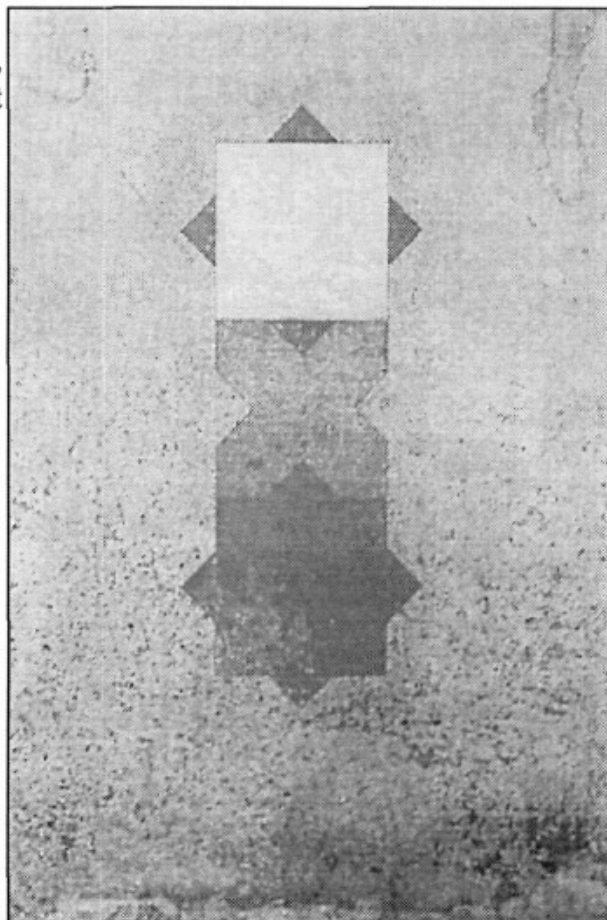
Una sèrie de set exemplars ens recorden les *cartelas*, aquelles frases repetitives que ornamenten certs edificis àrabs.

En **Guillem Rosselló Bordoy**, Director del Museu de Mallorca, ha glosat l'exposició d'en Julio amb aquest escrit:

*L'encís de l'Alhambra no és el que es veu,
no és la bella conjunció de natura i art,
no és la remor de l'aigua
o el plaer dels poemes gravats a les parets,
no és el cant dels ocells
o la lluna passejant-se per sobre torres i
merlets*

*L'encanteri de l'Alhambra és quelcom
inversemblant
que no es veu,
no es sent,
no es toca...*

*És un alè que fa que l'artista respiri una
atmosfera especial
i d'aquesta alenada neix el que tens entre les
mans...*

*Una visió nova de la fortalesa roja que al-Ahmar ens va deixar com a penyora...
i que com un do dels déus podem veure,
sentir,
gaudir,
respirar...
encara ara.*

julio león

carpeta de gravats

Horari: de les 18 a les 21 h, de dilluns a divendres, fins a finals de juny.

Espai Gràfic. Montenegro, 3. Palma

GRANS REVELACIONS CIENTÍFIQUES

HAN TROBAT UNS FÒSSILS HUMANS DE MENYS DE TRENTA ANYS D'ANTIGUITAT

Un espècimen humà que respon a les característiques de la branca AUSTRAMOMIUS-XUPENS, ha estat trobat en un despatx d'un organisme el nom del qual no s'ha fet públic.

Sobta aquesta descoberta per la creença, ara qüestionada, del fet que en aquest tipus d'àmbit físic (despatx d'organisme) només hi tenien el seu hàbitat els tipus SEPTENPETRUSDISFUNCIONALIS-VIVENS i, encara que esporàdicament, el conegut com ENDOLLISHABILIS-OMBRA.

L'augment de la presència humana(-oide) pot trasbalsar l'economia dels organismes afectats (segons declara el jerarca afectat) per les despeses de manteniment i justificació que, curiosament, és més gravosa que el manteniment directe.

Experts del món sencer s'han reunit per tal d'esbrinar les causes d'aquesta plaga. Tothom està pendent de conèixer les seves conclusions i poder seguir un camí per solucionar el problema.

Científics de l'A.S.E. (Agència especial autosímica) indiquen, en un estudi previ, que l'espèciemn és mutant, que canvia amb gran facilitat...segons com va el vent.

Ajut!

VATVAT

FOTO ANTIGA

Els més granats recordareu que els carros duïen una placa de l'Ajuntament, una matrícula. En Pep Balaguer ens ha proporcionat aquesta fotografia amb una d'aquestes plaques, fetes de fusta. Com podeu veure, duïen l'escut d'Algaida. Si feu comptes, comprovareu que és de fa 109 anys.

Titoieta Ràdio

108.0 FM

Emissora Municipal d'Algaida

Titoieta Ràdio convoca, per segona vegada, el *Premi Santa Anneta* destinat a individus o grups que promocionin la cultura i llengua catalana.

El guardó *Santa Anneta* està destinat inicialment al reconeixement d'una iniciativa, persona, entitat o grup que destaquí per la promoció i defensa de la cultura i la llengua catalana.

També es tendran en compte altres objectius fundacionals de l'entitat que promou l'emissora municipal d'Algaida.

El guardó s'entregarà el pròxim estiu coincidint amb les festes patronals d'Algaida. L'atorgació es farà pública el 26 de juliol, festivitat de Santa Anna.

El primer guardonat amb el *Premi Santa Anneta 1994* fou el filòleg i músic, Biel Majoral. Els promotors, col·laboradors i oïents de Titoieta Ràdio poden presentar els seus candidats fins el 30 de juny a l'adreça de l'emissora.

Activitats per al mes de Juny.

- **Dijous 15, a les 21'30 hores.** Presentació del LOBBY DE DONES DE MALLORCA. *Conferència-col·loqui sobre la història de la misogínia.* A càrrec de les psicòlogues Victòria Ferrer i Esperança Bosch. A l'auditori de l'Edifici d'Usos Socials. (Carrer des Cavallers, 24)

- **Dissabte 17, a les 11 hores.** Retransmissió en directe de l'*Acte de Constitució del Nou Ajuntament*, des de la Sala de Sessions de la Casa de la Vila d'Algaida.

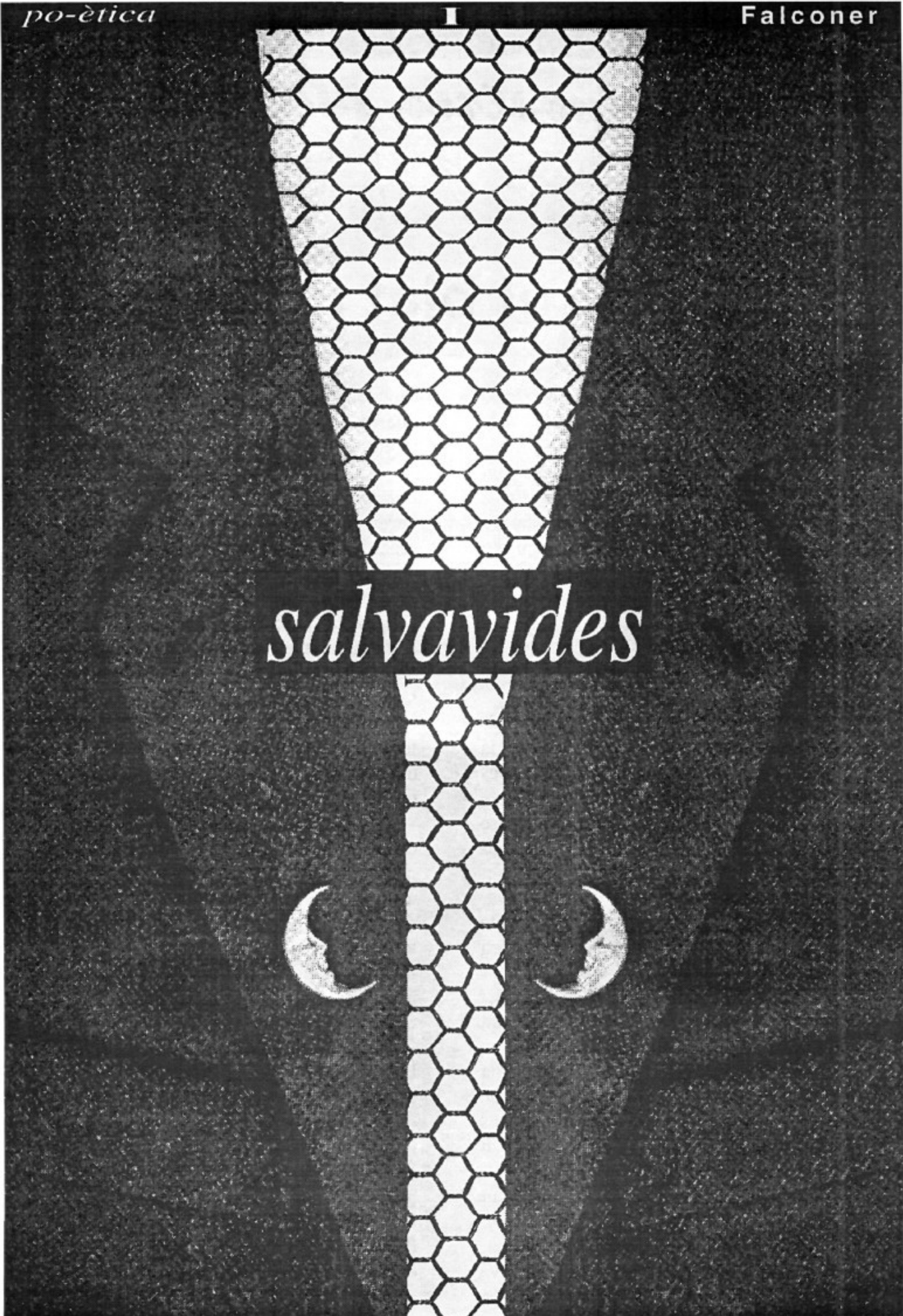

Titoieta Ràdio 108.0 FM *Emissora Municipal d'Algaida*
CASA DE LA VILA. Carrer del Rei, núm. 8 Telèfon 12 53 35 Fax 12 50 44

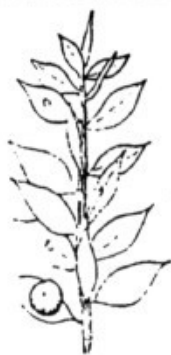
po-ètica

I

Falconer

salvavides

Les nostres plantes

el blat

Arribem al juny i aquest és el mes que marca un dels moments més importants i culminants dins la vida dels pobles de cultura mediterrània, en els quals el blat i els cereals en general juguen un paper principal en l'alimentació i on fins a temps moderns la seva escassetat o abundor ha estat la clau de la fam o del benestar. El juny és el temps de les messes:

Pel juny
la falç al puny.

Pels pobles de l'Europa meridional, especialment entre els mediterranis, la collita dels cereals constueix la més important de la vida agrícola, ja que representa l'obtenció del pa, base alimentària principal. Així, el conreu més important a la Mediterrània és el blat que, juntament amb l'olivera i la vinya, constitueixen el cultiu principal de la zona des d'abans del quart mil·lenni aC i formen la trilogia emblemàtica del bioma.

Els blats són un grup d'espècies del gènere *Triticum*. Per la complexitat d'aquesta espècie i les seves varietats no farem una descripció detallada de la planta però si cal dir que són herbes anuals, que arriben a una altura d'1m i les seves inflorescències formen les espigues on hi ha els grans de blat.

De tots els blats el més important és el blat comú o blat xeixa (*T. aestivum*). Té l'espiga arestada, el seu gra és tou, blanc o roig, és molt ric en midó; la seva dotació cromosòmica és hexaploide (6n

cromosomes), aquesta és una de les característiques que diferencien els diferents tipus de blat. El seu cultiu s'estén arreu del món.

Altres blats són el blat dur (*T. durum*), tetraploide, d'espiga grossa i de llarga aresta; el seu gra és blanc, ambat o rogenc, és dur i molt ric en gluten; es cultiva als països mediterranis i de l'Europa oriental i a l'Índia. El blat espelta (*T. spelta*), hexaploide, d'espiga plana, dística i laxa; el seu gra és dur i blanc; és un blat molt poc productiu i el seu conreu s'estén pels països mediterranis. Les espeltes apareguren fa un 10 000 anys i foren l'origen del blat que derivaren per duplicacions cromosòmiques a tots els tipus que avui coneixem.

Els blats formen part de la família de les poàcies o gramínies, grup de plantes monocotiledònies, que per cert han assolit un dels èxits més importants de l'història de la vida, ja que s'estenen des de les terres polars i els cims de les altes muntanyes fins a la vora de la mar amb una gran capacitat de colonització, de reproducció i de disseminació.

La història del blat és la història de la cultura i la civilització mediterrània ja que ambdues van íntimament associades.

Des del Neolític, el blat ha estat l'aliment bàsic al món mediterrani; datacions amb carboni 14 indiquen que el blat es conreava a Israel, Síria, Anatòlia i el nord de Mesopotàmia, entre els anys 7 000 i 6 000 aC i des d'aquest focus d'inici, el seu conreu s'estengué cap a occident per tota la conca mediterrània, i cap a l'Àsia

central i oriental.

Primer per a Grècia i després per a Roma, el blat en forma de pa fou la base de l'alimentació i la recerca del blat fou un factor força important i determinant de l'entrada dels pobles germànics a les terres de l'imperi Romà.

El blat des de sempre ha tengut una importància vital. Ja des d'un principi esdeveningué com un aliment bàsic. Des de llavors, el comerç del seu gra ha tengut una influència decisiva en la marxa dels preus i de l'economia i el seu control ha significat un enorme poder econòmic i social. Ha estat origen de conflictes, d'invasions per dominar les grans zones productores, no cal oblidar que a terra nostra un factor determinant de les revoltes, entre altres, fou l'escassetat del blat. Així es pot afirmar que molt poques plantes han gaudit de la importància que ha tengut el blat.

No és estrany, doncs, que el blat hagi influït en les nostres creences i els nostres costums. **Joan Amades** al seu *Costumari* diu que els pobles consideraven el blat com a sagrat i rodejaven de sentit religiós les feines més importants que es movien al seu entorn.

Pels pobles mediterranis tot el que es relaciona amb les feines de les messes està impregnat de mitisme i rodejat de ritus i cerimònies màgico-religioses que ja havien practicat les civilitzacions antigues dels pobles mediterranis. Moltes de les seves creences i pràctiques foren heretades pels pobles de cultura clàssica, primer pels grecs i després pels romans, que les van estendre pels pobles moderns neollatins. Així el costumari agrícola és ric en dances, cançons i jocs relacionats amb el temps de segar. Una mostra del **Cançoner popular**:

Aquell que sega i du dol,
sens dubte que pot cantar:
un dia és mal de passar,
sense dir res, en es sol.

Com va esser a sa civada

va dir: -Jo no vui segar.
A s'ordi, arestes hi ha;
es blat, és mal de taiar;
sa xeixa, dau-la'm pastada.

El mateix **Joan Amades** conte que el blat és sagrat i beneït i per això dóna tant d'aliment i que Jesús el va beneir tant amb la mà dreta com amb la mà esquerra i per aquest motiu, quan hom parteix un gra de blat pel mig, veu en cada meitat la mà de Jesús en actitud de beneir.

Segons la veu popular, antigament hom se senyava amb un gra de blat. Encara hi ha mals que hom ha de senyalarlos amb aquesta gramínia als dits la qual ha de llançar així que els ha senyats. El gra agafa el mal i el malalt queda curat.

El blat és la planta de la sort. Els grans de blat s'usen en diverses operacions màgiques que tenencom a finalitat atreure la sort. A més, el blat és considerat com el rei de tots els fruits. És el que dóna més aliment i porta més riquesa i benestar; és el més estimat i el que ocasiona més llagrimas quan se'n perd la collita. D'entre tots els fruits, el blat simbolitza l'or i per això és daurat.

De virtuts en té moltes i n'hi ha de curioses, **Palau i Ferrer** (*Plantes medicinals baleariques*) assenyala com a principal virtut la cura del vici d'embriaguesa, per la qual cosa se'n pren la flor en dejú durant alguns dies. Segons els que hi creuen, el viciós de la beguda agafa forta aversió a l'alcohol, i especialment al vi.

El segó és emprat contra les febres pertinaces, bullit amb aigua i mesclat amb un parell de vermells d'ou ben batuts. El tassó es beu d'un glop i cal repetir el remei durant una dotzena de dies.

Es podien escriure moltes pàgines de virtuts, costums, creences, cançons relacionades amb el blat, planta que així com l'arròs defineix les civilitzacions del continent asiàtic, el blat va lligat a la nostra història.

Jaume Jaume i Oliver

ESPORTS

FUTBOL

L'equip de Primera Regional ha acabat del tot la temporada; falta la darrera reunió que serà un bon sopar. Ha arribat l'hora de fer balanç, no crítica destructiva, sinó valorar per aprendre. Aquesta és l'actitud que es veu entre els integrants de la directiva, cercant gent per col·laborar i organitzant la temporada que ve.

La directiva, encapçalada p'en Joan Mut pareix que ja té compromesa la continuïtat de l'entrenador, en Joan Reynés, que ha fet una molt meritòria feina durant aquest any.

En Joan Reynés, entrenador de l'Algaida

Ara comença la feina de fermar els jugadors; això i la planificació de la pretemporada és el repte dels mesos d'estiu dels directius de cara a tenir-ho tot a punt el mes de setembre, que és quan comença de veritat la lliga.

L'equip de l'Algaida ha acabat al lloc 9è de la classificació amb una molt bona projecció de joc durant tota la segona volta, principalment; creim que es podria haver optat a un

millor lloc, però els resultats de molts de partits no han estat favorables per l'Algaida.

Vos recordam que la propera temporada el C.F. Algaida compleix els primers 25 anys de la restauració del futbol al nostre poble, vint-i-cinc anys d'història esportiva consolidada.

N'hem de parlar.

Llevat dels equips d'infantils i benjamins, totes les categories han acabat.

Resultats dels infantils:
Barracar-Algaida 4-5
Algaida-Can Picafort 1-5
Santanyí-Algaida 4-3

Els benjamins participen al play off de consolació del CIM amb aquests resultats:

Algaida-Montuïri 2-0
Algaida-Campos 2-1
Porreres-Algaida 1-3
Montuïri-Algaida 4-1

Per les festes de Sant Jaume es prepara un torneig de Futbol 7, dividit en dues categories: fins a 16 anys i majors de 16 anys.

Inscripcions abans de dia 11 de juny al camp de futbol.

ESCACS

El club d'escacs d'Algaida prepara com cada any les activitats de cara a Sant Jaume 95; a falta de concretar els diferents programes, la intenció és fer un torneig a nivell local i categoria infantil abans de les festes i un torneig de partides ràpides en el programa de Sant Jaume, torneig que l'any passat fou un èxit de participació.

Dins els Jocs Escolars hem de ressenyar la molt

bona actuació de les nines Ma. Magdalena i Catalina Vich, ja que aconseguiren el 2on i 3er lloc respectivament dins les finals dels jocs escolars de Mallorca a la categoria d'alevins.

Llàstima que només la primera classificada passi a les finals de Balears.

El club d'escacs del nostre poble proposa una altra manera de temps d'oci, el tauler.

COLUMBOFILIA

El passat mes de maig tengué lloc la cloenda de la temporada de socials del Club Colombòfil d'Algaida, amb entrega de trofeus a tots els guanyadors i la presència dels directius balears i del batle d'Algaida.

Les darreres proves han estat:

1. Fons. Amollada des de Baza (Granada) 545 km.
1 social: Francisca Capellà
2 " : Joaquín Iglesias

2. Mig fons. Amollada des d'Orihuela (Alacant) 372 km.
1 social: Joaquín Iglesias
2 " : Joan Miralles

4. Velocitat. Amollada des d'Alacant. 321 km
1 i únic colom controlat:

Joan Miralles Perelló
Gran fons. Amollada des d'Almuñécar (Granada) a 658 km.

1 i únic colom arribat el quart dia:

Francisca Capellà Miralles Velocitat. Calpe.

1 social i únic colom arribat: Servando Pérez Luque
2 fons. Baza (Granada)

1 social: Francisca Capellà
2 social: Joan Miralles

Festa de cloenda de la temporada i entrega de trofeus del club Colombòfil d'Algaida.

Colom amb més kms temporada: Francisca Capellà
Trofeu President (colom més ràpid des de Península): Joaquín Iglesias Emguis

fent de mecànics als que rompien o esperant aquells que amb una forma física menor quedaven enrera.

Tot això va fer que la volta fos una passejada i poder gaudir dels camins i possessions d'Algaida.

CICLOTURISME

El passat dia 31 d'abril un grup de joves aficionats a les bicicletes organitzaren la que seria la 1ª Cicloturistada d'Algaida, amb bicicleta de muntanya.

En principi s'havia fet un itinerari que va haver de ser modificat a darrera hora ja que algunes persones mostraren la seva negativa a que es travessassin terrenys de la seva propietat. Aquests problemes se solventaren ràpidament i es va fer un itinerari per camins d'ús públic exclusivament.

Tot i això, el grup de gent que es va concentrar a les 9'30 a Sa Plaça va ser molt nombrós (42 persones), superant, aquesta xifra, totes les expectatives dels organitzadors.

S'ha de remarcar l'esperit esportiu i de companyonia demostrat pels participants: esperant aquelles persones que foradaven,

Després d'uns 18 kilòmetres de camí arribarem a Castellitx, on ens esperaven dues taules plenes de menjar i beguda fresca. Aquí ningú esperava l'altre, ni s'ajudaven els que quedaven enrera, tothom mirava per ell...

Després de berenar ens férem la tradicional fotografia i es va partir, tots junts, cap a Algaida.

Per acabar, volem agrair la participació, tant dels que qualcaren com dels que prepararen el servei d'avituallament. També agrair el servei de policia local i el suport de l'Ajuntament.

Esperam que l'any que ve poguem tornar a repetir-ho i aprofitam per convidar-vos a la ja tradicional pujada a Lluc, que es farà el proper 2 de juliol, i a la pujada a Cura del dissabte 22 de juliol.

JOAN TROBAT

Participants de la Primera Cicloturistada d'Algaida damunt l'era de Castellitx.

PINA

ELECCIONS: Suposam que tots ja coneixeu els resultats de les passades eleccions locals, que, com sabeu, a Algaida ha guanyat el PSOE amb 6 regidors, és a dir, amb majoria absoluta. A Pina, d'un cens de 303 electors en votaren 263 i els vots es repartiren de la manera següent: PP, 114; PSOE, 80; Independents-Um, 58; PSM, 10; vots nuls, 1.

Per tant, dels pineros que anaven dins les diferents llistes en sortiren elegits com a regidors dos: en Damià Amengual Aloy pel PP, que anava el número 3 de la llista, i en Felip Oliver Ballester pel PSOE, que anava el número 6 de la llista i que per tant serà el nou batle de Pina. Des d'aquí volem donar l'enhorabona als dos regidors pineros i recordar-los que aquesta plana està oberta a ells, la posam a la seva disposició per qualsevol cosa o notícia que hi vulguin publicar o exposar el seu parer i opinió; com també -ja no cal dir-ho- està a disposició de qualsevol pinero que hi vulgui dir la seva. Ja sabeu que aquesta plana està al servei de Pina i dels pineros.

CLAVEGUERAM: Aquestes obres ja estan bastant avançades; havien deixat per lo darrer les síquies de la carretera, que tal vegada hauran produït petites molèsties, ja que el tràfic s'ha de desviar pels carrers de l'interior del poble. Per altra part, ja han començat a fer la síquia que durà les aigües cap als baixos; pel que pareix, per aquesta zona s'hi construirà la depuradora que després abocarà les aigües depurades al torrent; degut a la pendent del terreny, és l'única zona natural per on poden anar.

Les obres del marge i de la creu de l'entrada ja estan casi acabades; ara només falta la creu, que, pel que hem sentit, s'intentarà si és possible posar-n'hi una d'igual a la que hi havia, ja que la vella ha desaparegut; seria interessant que si qualcú tengués cap foto de la que hi havia ho donàs a conèixer per poder fer-la igual. A part de les obres en si, volem destacar lo bé que queda el jardí i els dos "lazaros" que van de lo més bons.

Bé, per aquest mes acabarem; com podeu veure, és un poc curt, però confiam que el mes qui ve ens allargarem un poc més.

XESC OLIVER

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

DEFUNCIONS

Margalida Oliver Sastre. Va morir dia 17 de maig a l'edat de 88 anys.

NAIXEMENTS

Carolina Trobat Aguiló, filla de Pedro Miguel i Maria José. Va néixer dia 3 de maig.

Laura Cañellas López, filla de Joan i "Lali". Va néixer dia 19 de maig.

Alfonso Cánovas Bonaque, fill de Sebastià i Isabel. Nasqué dia 27 de maig.

Maria Oliver Molinero, filla de Gabriel i Clara. Va néixer dia 14 de maig.

**TOTHOM ELS CONCEDEIX EL DRET A
L'EDUCACIÓ, PERÒ ...¿I ELS MITJANS?**

**BECA'LS TU I PER
16.000 PTA A L'ANY ELS TENDRAN**

**COOPERA AMB LES MARES DELS DESAMPARATS
A COLÒMBIA, GUATEMALA I MÈXIC.**

PER A MÉS INFORMACIÓ ESCRIU A:

VOLUNTARIS DE MALLORCA PER AL TERCER MÓN

C/ MARTÍNEZ VARGAS, 2

07005 PALMA DE MALLORCA

O BÉ TELEFONA AL 24-47 -37

"Hola, amics, que tal i com estau" va esser la nostra salutació en forma de cançó a tots els que vengueren.

Fins a les 10.45 va arribar gent. En total, més de 4.000 persones, entre nins i nines, monitors i acompanyants."

10.45 hores: *"Era l'hora de començar la fira de jocs; els carrers Pare Pou, Metge Verger, Antoni Maura i Anselm Turmeda varen esser l'escenari de la Ginkana.*

Sobre l'asfalt, hi havíem dibuixat unes caselles, una per a cada grup participant, on havien de desenvolupar un joc relacionat amb el seu poble.

Nosaltres preparàrem sis caselles (4 per als nins petits i 2 per als grans), amb l'ajuda de l'Associació de Pares i Mares del col·legi Pare Pou. Els temes dels jocs que preparàrem tenien relació amb els cossiers, la Pau de Castellitx, les figues, el puig de Randa, les carreres de joies i el lema de la Diada: "Feim Pinya".

Els participants havien de passar per 10 de les caselles (n'hi havia una cinquantena) amb la finalitat d'aconseguir les lletres de les paraules que formaven el lema.

Des de Titoieta Ràdio, i amb la col·laboració dels ràdio-aficionats, es va dur el control de la Ginkana".

12.45 hores: *"Tothom va partir cap a l'església, acompanyats dels xeremiers i fabiolers. Aconseguírem col·locar uns 3.000 nins i nines dins el temple. El vespre abans havíem retirat tots els bancs per aprofitar l'espai al màxim".*

14 hores: *"Era l'hora de dinar. Els monitors ens distribuïrem per conduir els participants de la Diada cap al recinte escolar.*

Durant tot el matí, un grup de persones havia recollit les coques que molts algaidins i algaidines ens havien preparat. N'arribàrem a comptar més d'un centenar.

Els monitors, amb els nirvis i les presses de preparar l'espectacle de l'horabaixa, no dinàrem. L'únic que va menjar qualche cosa va ser en Ricardo".

15 hores: *"Començàrem el show. L'havíem anomenat: "Si n'era un caçador". I tot perquè estrenàvem una cançó del mateix títol.*

Tots els temes varen sortir molt bé, manco un: "Hi havia cinc dones damunt un autobús"; els músics que ens acompanyaven (els monitors miren en Bernat) van pujar molt de to i els que cantaven no hi podien arribar.

Al llarg de l'espectacle anàrem de viatge amb en Joanet a París, entràrem a una "discoteque", coneguèrem a la cosina d'en Joan, vàrem anar en tren fins a Barcelona i ballàrem sardanes. També ens visità un divertit personatge andalús: en "Juanito Pescadilla".

La cançó que més agrada al públic és el "Bouguie, Bouguie", que, per cert, l'haguèrem de repetir. Ja feim bisos i tot! (comenten molt contents).

Els temes que interpretam no són nostres, són versions. L'única cançó realment pròpia és "L'alzina i el pi", que la presentàrem l'any passat a la Mostra de Cançó Infantil que anualment organitza el GDEM (l'Associació de Grups d'Esplai de Mallorca); la música d'aquest tema és d'en Bernat Capellà i la lletra és d'en Tomeu Salas".

17 hores: *"Havia arribat l'hora dels adéus. Per acabar la Diada, el president del GDEM, en Guillem Cladera, i el batle, en Francesc Antich, acomiadaren el personal. Després repartirem un record a tots els clubs i a totes les entitats que varen col·laborar".*

18 hores: *"Després que tothom partís cap a ca seva, començàrem a desmuntar tot el que havíem preparat, tant a Ses Escoles com a l'Església. També tornàrem les taules i les banquetes que els veïnats ens havien deixat per poder dinar. I aprofitàrem per descansar i escoltar l'actuació de l'horabaixa, que l'havíem enregistrada."*

Els monitors contenen que el cansament els ha durat més de dues setmanes; els dies posteriors a la Diada s'adormien a qualsevol lloc.

Després d'acabar la festa, passaren per tots els estats d'ànim: estaren eufòrics, es barallaren, rigueren, però, sobretot, s'ho passaren molt bé.

Ara, a punt d'acabar el curs, ja preparen el campament d'estiu, que enguany serà el mes de juliol, abans de Sant Jaume, a Binicanella (Bunyola).

També els agradaria posar en marxa un grup de joves de 14 a 16 anys per realitzar activitats de temps lliure, però necessiten un lloc adequat. Si l'Ajuntament els facilita la infraestructura adient, ho faran de bon gust.

Avui vespre (recordau: som dissabte dia 27) han d'anar a sopar tots plegats a un restaurant xinès. Segur que durant la vetllada, sortirà, una vegada més, el tema de la **Diada**. I un caramull de memòries que sempre tendran presents.

BIEL SASTRE

UNA XERRADETA AMB...

els monitors del Grup d'Esplai Burot

Són les 18 h. del dissabte 27 de maig, al local del **GRUP D'ESPLAI BUROT** (a Ca Ses Monges). Comencen a arribar els monitors i els nins i les nines que avui horabaixa han anat a jugar al recinte de Ses Escoles.

Dins una de les sales que utilitzen per dur a terme les seves activitats, encara queden les restes que van sobreviure la invasió dels 4.000 nins i nines que visitaren, pacíficament, Algaida el passat 14 de maig.

Els 17 monitors (tenen entre 17 i 23 anys) de l'Esplai Burot sempre recordaran la **17a Diada de l'Esplai**.

"Durant el campament que férem a Son Perdut (Santanyí), el darrer vespre, quan els al.lots ja dormien, i nosaltres anàvem un poquet tocats d'ala, va sorgir la idea d'organitzar la Diada a Algaida".

Dit i fet. En un no-res arribà el dia D. Tot era a punt. Un exèrcit de col.laboradors (devers 200 persones; els monitors, des d'aquestes planes, els donen les gràcies públicament) estava preparat per rebre els al.lots de tota l'illa que es disposaven a omplir els carrers del poble.

Així ho visqueren els monitors:

6.30 hores: *"Els que vàrem poder dormir ens aixecàrem de bon matí. Ens havíem colgat devers les dues. Durant la nit del dissabte, hi hagué moments de tensió perquè l'escenari que havíem de muntar a Ses Escoles no havia arribat".*

7 hores: *"Era l'hora assenyelada per veure'ns tots al recinte escolar. Ha estat una*

de les poques vegades que tots els monitors fôrem puntuals. Bé, la veritat és que n'hi hagué qualcun que es va retardar un poquet.

L'escenari ja estava muntat (no sabem quan i com va arribar, però hi era), el començàrem a decorar i després anàrem a acabar d'enllestir el temple parroquial i quatre coses més que mancaven.

9 hores: *"Varen començar a arribar els components dels grups d'esplai dels altres pobles. Estàvem molt nerviosos; hi hagué clubs que havien confirmat la seva participació que no vingueren, i altres que es presentaren sense avisar.*

(Segueix a la pàgina 26)

monogràfic n.9 d'ES SAIG

KKKKKKKKKK Algaïda, juny 1995 KKKKKKKKKK

Com ja és habitual des de fa un parell d'anys, publicam per gentilesa de la Comissió Organitzadora els premis del **CERTAMEN LITERARI DE CASTELLITX 1995**: els corresponents al **XIX Certamen de Narració curta i Poesia** i al **XVII Concurs de Poesia popular (Glosats)**.

UNA HISTÒRIA DEL CIRC

Isidre Julià i Avellaneda

Aquella nit no havia pogut cloure l'ull. En clarejar, malgrat la son que duia al damunt, s'aixecà. S'abillà pulcre. Sortí al carrer a donar un tomb per tal d'aclarir-se les idees. En aquell moment, el llevant, s'encenia amb el foc rogent d'un sol que, tot just, treia el cap per damunt de la carena mentre la lluna, noctàmbula, se n'anava a jòc, empal·lidida per les llargues hores de tranuitar per l'òrbita sideral.

En aquell dia, s'esqueia el seu divuitè aniversari. Però el xicot no en sentia cap mena d'alegrança. Estava capficat -i molt- amb un problema que li calia resoldre definitivament. No podia suportar, ja més temps, l'escarni del qual era objecte, constantment, per la majoria dels seus covilatans i especialment, per la mainada. La seva baixa estatura -no sobrepassava el metre i mig- col·ligada a una gepa desmesurada, n'eren causes bàsiques però no exclusives.

Feia temps, anys, que rumiava com deslliurar-se d'aquella situació tan enutjosa. Però, evidentment, el seu físic, fés el que fés, i anés on anés, no podria pas canviar-lo. I, a més a més, li caldria fer quelcom, esmerçar-se en alguna feina concreta per tal de guanyar-se la vida. Ja que, de mannà del cel, no en queia pas, per a ell...

Mentre anava donant voltes al tema sense treure'n l'entrellat, s'adonà que, al xamfrà, dos vaillets estaven encolant a la paret uns

enormes cartells. Alentí el pas. Ronsejà una bona mica. En arribar-hi, els guaità. Eren la publicitat d'un circ. El "Gran Circus Intercontinental". Ennovaven de la propera actuació el cap de setmana a la ciutat veïna. Pallassos i funàmbuls, feres i trapezistes i la resta de la bigarrada "troupe" circense hi era representada amb traços efectistes i amb gran luxe de colors. Un cimbell prou engrescador!...Per breus instants, romangué badoquejant-los, com entotsolat.

De sobte, la soroll dels tractors dels més matiners comparets que s'anaven a foravila a iniciar llur feina agrícola, el deixondí. El seu cervell en el decurs d'aquell petit lapse de temps, havia donat innúmeres voltes, i talment una ruleta que en aturar-se afavoreix l'encertant, la seva "bola" mental s'encasellà en un estat propici a definir el seu llarg procés dubitatiu. De cop i volta, la solució al tema que qüestionava se li féu transparent, simple i concloent: Aniria al Circ. Intentaria d'ésser-hi admès. Car, la seva estrafeta aparença física, abillada estrafolàriament i sofisticada amb un hàbil maquillatge, constituïa, per si mateixa, un versemblant incentiu per a provocar la jocositat. Certament, no era la solució més falaguera, però, si més no, transitòriament, entrant en una activitat totalment nòmada i sempre itinerant, i integrant-se en un àmbit on tampoc no hi mancaven elements prou

atípics, no dubtava, en absolut, de poder deslliurar-se de les befes que, com dardells enverinats, ferien la seva sensibilitat. Car -concloïa pel seu dedins- així de forassenyada és la condició humana. On rau l'infortuni, en lloc d'assossegat-lo amb un bàlsam de planyensa, l'atien amb l'esquellot de la incommiseració.

Aniria al circ. Intentaria d'ésser-hi admès...

<*>

Arribà al clos del Circ, força esgotat. Havia fet el trajecte, des de la seva vila fins a ciutat -uns deu quilòmetres- a peu. Els aplaudiments eixordaven l'aire. La funció nocturna acabava de finalitzar. El públic, iniciava la sortida. Ell romania dempeus, ran el llindar d'entrada, esperant, que l'embull multitudinari, li propiciés d'esmunyir-s'hi desapercebut.

Entrà, enmig l'allau, per a fer, sense marrada, devers la caravana on ja havia intuït que s'hi allotjava la Direcció del Circ. Els focus s'anaven apagant. Finalment, sols romangueren encesos uns esparços punts de llum per tal de mantenir degudament il·luminada la cleda dels habitacles rodants dels artistes.

En arribar al seu objectiu, trucà breument i suau, un parell de vegades, no gens vacil·lant...Una veu greu i aspre, alhora que amb deix eufònic, respongué:

-Endavant!

Obrí la porta. Les frontisses grinyolaren lleument. Assegut darrera una mena de taula-despatx un home cepat, ja força encanudit i expressió afable, manejava llibres de comptabilitat. Era el Director: Monsieur Jean-Pierre. Aquest llançà una breu llambregada al nouvingut....Un bon observador, hauria constatat, al moment, que el seu rostre, aombrat, a clapes, per uns enormes mostatxos de la més clàssica reminiscència gavatxa, es constrenyia sota l'efecte d'una súbita expressió d'astorament. Era el menys que podia ocórrer-li, en topar-se, impensablement, amb la presència tan estrafolària d'aquell jovençà. Doncs, a les seves dues deficiències ben ostensibles, s'hi

alligava una altra circumstància, com a mínim, sorprenent: Calçava unes sabates que, sense cap mena d'exageració, amidaven el seu bon metre de longitud. Mirat de costat, el seu perfil semblava, talment, la lletra "ela". El Monsieur, però promptament, recuperà l'habitual bonhomia expressiva.

-Tu diràs.

-Puc assegurar-me?

S'acomodà en el confort d'una poltrona i començà a parlar. Com si durant llarg temps hagués estat sotmès a un silenci forçat, anava destrenant tota una madeixa verbal de records i esdeveniments pretèrits. S'escolaren llargs minuts. Molts. Llavors, confusament, intentà d'expressar les seves esperances de futur. Amb serenitat. Sens plany. El rellotge de sobretaula, amb el seu monòton i rítmic tic-tac onomatopèic, engolia el temps. El monòleg no fou interromput en cap moment. Monsieur, tot rinxolant-se les puntes dels mostatxos, romania atent i encuriós. El seu olfacte de gat vell de l'ofici, de bell antuvi, ja li permetia d'entrellucar les latents possibilitats d'èxit d'aquell jove.

Mentalment mentre, aquest, prosseguia el sol·liloqui, ell ja configurava les opcions circenses més adequades al tarannà del que, indubtablement, esdevindria el millor "clown" que mai no hagués passat pel seu Circ. Car, en cada nou concepte expressat al llarg del monòleg, més palesament es patentitzava l'agilitat mental, la facilitat expressiva del gest, la exuberància i domini de paraula, la riquesa del seu món interior, factors positius que en contrast amb la malfardada imatge visual, serien la base fonamental de la recixida. No podia deixar escapar aquella ocasió d'or per als seus interessos i tampoc per l'ajut a aquell xicot.

Per aquest motiu i, ensems, perquè posseïa un bell cor, endolcit al llarg de les anyades, per la glòria i, alhora, la servitud dels avatars de la vida quotidiana del circ, quan el jove emmudí, li digué:

-Si et plau, tens un lloc ací. Dedueixo que no tens parents pròxims.

-Ni llunyans.

-Com et dius?

-M'interessa més saber com m'hauré de dir d'ara endavant.

El Director, una vegada més, es reafirmà en la vàlua del seu, ja, nou pupil. La normativa artística i més en l'àmbit del circ, comporta adoptar un nom eufònic, agradable, fàcil de retenir. No podem pas imaginar-nos un pallasso anomenat Abundio Mudarraga o un funàmbul Jordi Pi.

Monsieur Jean-Pierre, home bregat en aquests nous bateigs, va arribar, en breus moments i per concatenació d'idees a fixar ja el nom artístic. Heus ací l'elaboració del renom: A "Sabata Llarga", honorant el seu origen gal, li féu el tomb idiomàtic: "Soulier Long". I, encara, en trabucà, al pur estil dels britànics, l'ordre sintàctic: "Longh Suliert". Sí. Definitivament "Longh Suliert".

-T'anomenaràs, LONGH SULIERT. Et plau?

-Vós maneü.

-Les portes sempre, aquestes sabates? - No pogué mossegar-se la curiositat.

-No me les trec mai. - Féu una pausa. Continuà:

-Si el rostre és el retrat de l'ànima, com sol dir-se, vós sou una bona persona. Així ho crec. He acceptat, sense condicions, signar el xec en blanc del meu futur. Com a única contrapartida us prego que, a tota esdevinença, ni Vós ni ningú al.ludeixi les meves sabates. Esdevingui el que esdevingui...No cal que m'ho jureu. Crec en vós.

-Paraula d'home. Paraula de Jean-Pierre.

<*>

Aquella nit, Longh, va dormir en un remolc atrotinat, en espera d'acomodar-se en un altre, per a ell sol. Era la segona i darrera condició que havia pregat al Director: Viure en una caravana confortable i individual. La seva sol.licitud fou atesa. Ningú li'n preguntà les causes. No-res. Si arrecerava algun secret, era ben lliure de cloure'l dins l'estoig del silenci.

L'endemà començà l'aprenentatge. El Monsieur va creure que, inicialment, l'havia d'ensinistrar per a actuar de "clown". Creia

que la presència a la pista d'aquella figura amb un aspecte tan insòlit com inèdit, per si sola, provocaria l'espontània hilaritat del públic. Si, a més a més, assolia un nivell de suficient domini per a interpretar els "gags" amb una certa gràcia i originalitat com era previsible, l'èxit en fóra la conseqüència. Aquest criteri, sobre el qual Monsieur recolzava les seves esperances, concordava i coincidia, plenament, amb la pròpia anàlisi que s'havia formulat, Longh, mentre el Director li proposava d'integrar-se al Circ, la primera nit.

I així fou. Ja a les primeres actuacions a la pista central, el públic es bolcà en aplaudiments en finalitzar cadascuna de les actuacions del nou pallasso. I si a l'inici la gatzara era fruit d'aquella aparença estrambòtica, al poc temps, hom s'adonà que dins d'aquella tossa singular, existia una fonda capacitat d'art i sentiment. Els espectadors, esclafien la rialla no per l'efecte visual, sinó per la perfecció artística i per la gràcia tan plena d'humanitat dels seus acudits i per tot l'allau emotiu que se'n derivava. El nom de Longh Suliert va començar a fer soroll arreu i aconseguir un lloc rellevant en els cartells publicitaris. No calia que ningú l'esperonés a millorar. Ell mateix, xicot adust, afable, però lliure de condicionaments imposats per altri i amb un bagatge intern de profundes exigències ètiques i professionals, enriqueixia la seva personalitat artística amb una voluntat indomtable capaç de superar i vèncer qualsevol escull o estat de desànim.

La seva progressió no tan sols fou espectacular en la faceta de pallasso, sinó que, convençut de les seves facultats, va dedicar-se a aprendre altres especialitats circenses. Trapezi, corda fluixa i tota la resta de disciplines on les seves sabates tinguessin una opció clara i destacada de protagonisme, caigueren amb eficàcia i domini al seu control.

Abassegava, mestrívolament, diverses tècniques pròpies del món rodant, d'"El Major Espectacle del Món". On es plantava el tendal del "Gran Circus Intercontinental", les cues a les guixetes eren inacabables. De

tot arreu n'era sol·licitada l'actuació. I sempre, sobresortint sobre la resta dels excel·lents artistes companys de l'elenc titular, la figura indiscutible, polifacètica i ja mítica de Longh Suliert.

Perquè el cas era, ultra la perfecció dels exercicis propis de cada especialitat, que el que més atreia l'atenció dels espectadors i en constituïa motiu de sorprenent admiració, era, ni més ni menys, el fet que Longh realitzava els exercicis usant les extremitats inverses a la normativa general. Feia bo de veure'l saltar d'un trapezi a l'altre, no agafant-se a la barra amb les mans, sinó amb les sabates. Aquella difícil facilitat, esdevenia incomprendible, àdhuc, a les ments més preparades i coneixedores dels mecanismes i màximes possibilitats de la musculatura humana. Veure aquelles inacabables sabates de xarol negres, sempre acurades, brillants, moure's àgils, precises, traçant l'elegant i vaporosa cabriola per a resoldre amb perfecció insuperable les dificultats del triple salt mortal i enllaçar amb l'altre trapezi, constituïa un goig estètic, un plaer emocional que engrescava la gentada, sorpresa i admirada i sempre delitosa d'un "més difícil encara" que sempre li era concedit amb escreix i amb una senzillesa i modèstia tan naturals que captivaven l'ànim del "respectable".

No menys sensacional era veure'l passar la corda fluixa agafant-s'hi amb les mans, cap avall, i amb les seves sabates, ja famoses arreu, mantenir l'equilibri, tot dibuixant en l'aire, tens d'emoció, munió de filigranes alades, talment escultures aèries i fugisseres que tatuaven, encar que fos per dècimes de segon, una empremta indeleble a la memòria dels assistents.

Per a citar només dos exemples...

<*>

El "Gran Circus Intercontinental" era sol·licitat arreu. La reeixida era total. Les actuacions de Longh, apoteòsiques. Monsieur, exultava de joia.

<*>

Longh, malgrat haver esdevingut el millor i més sol·licitat de tots els artistes de circ i mantenir, invariablement, el primer lloc en tots els "rankings" especialitzats en aquesta activitat artística, servava una actitud modesta i asserenada. Aquella nova vida, plena de triomfs, i amb el seu renom conegut i reconegut arreu i per tothom, en res no afectà el seu habitual ritme de vida. Romania fidel a les seves conviccions fermament arrelades al pregon del seu jo. Tot ell emanava modèstia natural, solidaritat amb tots els companys, afabilitat amb tothom. Però, això sí, de l'assaig, al seu habitatge. Del seu habitatge a l'actuació. I, en finalitzar-la, altra vegada a la solitud voluntària del limitat espai de la seva estança.

Solament, de tant en tant i amb una periodicitat gairebé cronomètrica, es feia fonedís. En les primeres ocasions, Monsieur Jean-Pierre va passar uns bons tràngols. Temia que el pupíl no retornés. Però, en comprovar que, també, amb puntualitat de rellotge de quars, als dos dies retornava, com si res no hagués passat, l'home es tranquil·litza. Mai però, no li'n féu esment. Simulava ignorar-ho. Observà, puix l'evidència ho palesava, a bastament, que al retorn sempre duia una llarga capsa de cartró. El Director va col·legir el que, altrament, era clar: La seva absència era motivada per anar a proveir-se d'unes noves sabates. De xarol negre. Les que invariablement usava. Com estrenades de nou, les que es calçava per actuar dessota els reflectors. I un cop desmillorades, les emprava per a l'ús quotidià fora de la pista.

En alguna d'aquestes esdevinences, el Director, se sentia desassossegat per certes confusions, per concretes problemàtiques indagatòries que es feia en el seu receptacle lògic. I a vegades el temptaven un eixam de suposances que l'aclaparaven amb incògnites hostils i que allunyava amb urgència del pensament. ¿Per què capficar-se, per què balafiar temps i esforç mental, si, a la fi, cap temperi no amenaçava el ritme habitual d'ell i de l'activitat i desenvolupament normal de tot el petit món que l'envoltava?...

Malgrat tot, unes hipòtesis, no carents de coherència, l'acuitaven en alguns moments de lleure. Una mena d'ombra indefinible li enterbolia l'ànim. Però la frenètica activitat que desenvolupava, el vent en popa que impellia el Circ, li decantaven el pensament vers els afers concrets i inajornables.

<*>

Moltes nits, a Longh, li plaïa llançar la mirada enllà del finestró del seu petit, curós i íntim habitatge ambulant, i deixar córrer, a regna batuda, el corser alat dels records. Des dels primicers fins als del moment hodiern. Una nit asserenada quan, escàpola la mirada vers la fondària de l'Univers, s'escorcollava concrets i recòndits segments ètics i morals...trucaren.

-Sóc jo, Longh, el Monsieur.

-Passeu.

El Director, la veu una mica trencadissa, féu:

-Bona nit.

Abans no el contestà, Longh Suliert, intentà de sortir de l'espai laberíntic d'on, encara, no se n'era rescatat. I perllongà la pausa tot contemplant l'encanteri d'aquella nit, perpuntejada d'estels que titil·laven espargint espurnes siderals d'argent... A la fi:

-Bona nit.

-Volia parlar amb tu.

-Sembla argentada aquesta nit, que diria un poeta.

Aquesta resposta, escaient al tema que li motivava la visita, li estalvià tot circumloqui.

-D'"argent" et vinc a parlar.

-No feu malabarismes amb els mots.

-No! Seré concret i breu. Bé saps, que els guanys de l'empresa són quantiosos. I no pas tots per mèrits propis. Tu, n'ets part molt important. He vingut per a a pregar-te d'associar-te amb mi. Ja sóc gran...és bo de prevenir-se i deixar un hereu. Així, doncs...

Longh, el tallà, bruscament. Encara romania encarcerat en el seu dèdal íntim.

-No acceptaré cap de les dues ofertes. No em manca res. Us ho agraiexo, tanmateix. Gràcies...I enmudí. Girà el cap devers el finestró. Retornà al seu entotsolament.

-Doncs, bona nit.

Jean-Pierre, pronuncià la frase ritual de comiat sense sentir-ne cap greuge. Prou sabia que res no en trauria d'insistir. Tancà la porta. Davallà els comptats graons i en petjar el sòl, humitejat pel relent de la nit serena, s'aturà un moment. Alçà la mirada cap al firmament. Un petit i peresós nuvolet travessava la lluna. Per breus instants, planà damunt d'ell una ombra. Una ombra que li recordà aquella altra "mena d'ombra indefinible"...

No li fou possible conciliar el son, aquella nit.

<*>

Passaren dies, mesos. L'èxit, no minvava. Allò era l'apoteosi...

<*>

Havia començat la funció de nit. Malgrat el temps, un bon xic emboirat i amenaçat de pluja, les llotges i les grades del circ eren plenes de gom a gom. Frase feta, però sempre real en totes les funcions del "Gran Circus Intercontinental". Les actuacions se succeïen segons l'ordre acostumat amb tota normalitat. A la fi de cadascuna, els aplaudiments unànimes, talment, semblaven el retruny d'una llarga tronada. El proper número era el "clou" de la nit. L'actuació de l'idol: Longh Suliert. Els altaveus se'n feren ressò. Hom, enjòlit, n'esperava la presència. Els mossos amb l'uniforme peculiar de llur comès estaven atents a separar les dues cortines a través de les quals els artistes accedien a la pista. Longh, sempre tan puntual, no sortia. La veu elèctrica dels altaveus repetí la immediata actuació del colós. Longh sempre tan puntual no sortia. Monsieur, s'inquietava per moments. El locutor havia exhaurit totes les possibles justificacions del retard. Les graderies mantenien un silenci expectant. Jean-Pierre va sentir planar, novament, damunt seu "aquella mena d'obra indefinible". Va llançar-se, raudament, cap a la caravana d'en Longh. No trucà. Obri la porta. El llum era apagat. Pel finestró obert entrava una tènue

claror. Suficient, però, per a poder veure que Longh, tot estirat sobre el sofà, romania immòbil. Es pregà l'assistència d'algun metge, cas que fos entre els espectadors. En sortiren dos. Atengueren Longh.

Amb veu compungida exclamaren a l'uníson: És mort. Conclogueren: Cal trucar l'ambulància. Que l'ingressin a l'hospital. Encara que res no podran fer...

Monsiuer, féu sortir tothom. Restà sol. Per encabir Longh a la llitera calia deslliurar-lo d'aquelles enormes sabates. El Director, desfè la baga, destibà els cordons. Posà una mà al taló i l'altra a la punta de la sabata. L'extragué, fàcilment. Aparagué el mitjó. Negre com la sabata. Llarg com la sabata. Damunt el Director planà, altra vegada, "aquella ombra indefinible". Però mai com en aquell moment, li fou tan evident i tan opaca.

Aquelles suposances...aquelles incògnites hostils...Sondrollava, tot ell...Abans de prosseguir va afermar el pestell de la porta. Després agafà el mitjó pel puny, l'abaixà turmell avall. Se li concretaven, aquelles temudes suposances...L'estirà per la punta. Deslliurà tot el mitjó...La realitat, per suposada, no l'atordí...Mormolà:

Sabata Llarga, Soulier Long, Souliert Longh, Longh Suliert: No! No!NO!

Peu Llarg, Poid Long, Poith Longh, Longh Poith: Sí! Sí! SI!.

<*>

Monsieur Jean-Pierre, sortí. Engegà el "Mercedes". El subjectà al remolc de Longh. Entrà la marxa. Arrencà. Travessava la porta de servei quan l'ambulància irrompia al clos. Llavors, encengué els fars. Llavors. Vorejà l'extraradi urbà, devers la carretera de la costa. Se la sabia de cor. Plovia mansament. La roina es tras mudà en ruixat i, a la fi, en pertinaç xàfec. Monsieur giragonsava les sinuositats de l'asfalt mestrívolament. Rodava molt pròxim a la mar. Se sentia l'udol de les ones en estavellar-se contra les roques. La carretera, rosta, ascendia i ascendia...

Diluviava. Jean-Pierre, res no podia veure pel mirall retrovisor del cotxe, però en el del seu cervell, la cinta dels records, talment un vídeo amb el botó en "rew", li reproduïa les imatges del passat, nítides. L'aturà en el punt inicial de la trobada amb Longh. Una llàgrima furtiva li descobrí la noblesa dels recíprocs sentiments. Recordà amb enyor la nit del "fixatge" de Longh. I, de la conversa, en rememorà aquell fragment que més l'havia colpit: "Us he signat un xec en blanc per al meu futur. Com a única contrapartida us prego que, a tota esdevinença, ni Vós ni ningú, mencionin les meves sabates".

I tampoc no oblidà la seva resposta:

"Paraula d'home. Paraula de Monsieur Jean-Pierre".

Mentrestant evocava aquells records i la cinta d'asfalt es feia enrera, el punt geogràfic concret escollit per a assegurar, dràsticament, el desenllaç, s'apropava. Aquells dos punts cabdals, el de l'inici i el del comiat, eren pròxims a coincidir...No cessava el diluvi. La claror halògena dels fars, travessant la cortina d'aigua, feren prou visible l'espadat. Era la meta que esgotava el quilometratge vital d'una mútua fidelitat per damunt de totes les mesquineses humanes. Monsieur, premé l'accelerador a fons, i a tota velocitat llançà els vehicles devers l'abisme...

<*>

Un conjur apocalíptic de llamps incidí les dues tosses. Llur força fulmínia les desintegrà. Mentre les minúscules partícules físiques eren engolides per la maregassa, acuitant-se vers llur definitiu anonimat oceànic, l'elf de la veritat esotèrica iniciava el seu pelegrinatge per la ruta silent de l'eternitat.

<*>

* Longh Suliert en el llibre d'or del circ, sempre fou Longh Suliert.*

<<<*>>>

<*>

*

PEDRES PER A UN DESAIRE

1

Un gra d'arena intrusa
em fa perdre la calma que camina,
ha robat una queixa
al dolor confident
i he convertit un rostre diplomàtic
en arrugues sarzides de follies;
els serveis, en sabates corrompudes,
i l'anàrquic camí de la certesa
ha rebutjat paüres de perdó
amb l'aspra llunyania d'unes passes
embegudes pel càntir de la Moira
i sóc un trist problema que desfulla,
decadent, l'hora tèbia.

Sí, sóc el trist problema
per a la nafra trista
que desfulla
l'amistat consirosa,
decadent,
del consol que agombola
l'hora tèbia.

2

Crec en la llum d'un dia ple de morts,
en la dòcil fiblada de la vespa,
en la fecunditat infructuosa,
en un boirós alè mirant de caire
i crec en l'espínós camí de roses.

La meva confiança viu dins neules
pansides pels nadals del malhumor,
pels mesos que refreden les antípodes
disfressats de vacances enganyoses
que assaonen llavors improductives.

L'estació de l'ànima contusa
és pròdiga cruïlla vacil·lant,
hi vull comprar passatges d'innocència
mes, el món dels desànims em regala
el llarg i nu instant de les febleses.

3

He volgut perseguir la meva angúnia
per comentar alens amb la mentida,
intrusa plagiària d'albades.

S'han esqueixat oratges que no esperen
cansats per les promeses reduïdes,
estèrils sentiments
florits dins la penúria.

He prohibit les obres al meu cor
i la ferida pau de la sordària
és veritat marcida per penombres
als ulls de la fortuna.

Una falç de fredor
arrabassa paraules que no miren,
respecta el desencís,
intimitat
que gira entre els silencis i les màscares.

4

Silenci
que fons els dies,
anguniós cimbell
de la parella trista que s'allunya
per la tresquera estèril
en el paisatge mut,
comences fantasies,
llegeixes polsegueres,
per cloure els ulls, per cloure
els somnis d'esperances
ferides, aventures
guarides pel setí
de voluntat fingida.

Els pensaments sols miren
i les mirades cerquen,
sota glaçats llençols farts de silenci,
el camí més covard
de la peresa artera.

Divaguen sentiments desconeguts
per la clau decidida a rovellar-se
el puny atorgador del conformisme.

5

Ramiformes zodíacs esbalçats
per les temperatures que s'oxiden,
sagetes dels insomnis
que claveu les oníriques dianes
orades a les veus del columbari,
desordenades branques confegides,
esqueixos i rebrols
plasmats en les frontisses orgulloses
d'angles complementaris...,
sou els ressons de nits que no descansen.

Les arcanes drecceres
escolpides en dèdals conduïts
pels angoixosos crits de les sibil·les
són els temples servils de la mandràgora
que fulminen les vides taciturnes.

És la imprudent condemna que segresta
la besada espontània dels llibres
i l'obert testimoni d'unes pàgines
que troben contrallums plens d'aventures
per intrigants senders de paràgrafs.

6

Se m'enreden els ulls
pels fils d'aquelles pàgines
plenes de solitud indivisible,
estamordida sort que furta tombes.

És el crit disident
quan es crema l'absenta aburgasada,
és vida en les esqueles que reciclen.

La falsia del brindis sempitern
és meretriu dins l'àpat mercantívol,
perifèric descurt de les ofenses
il·legibles,

l'elogi
suggerit pels retalls de paperera
incruenta,

perversa matemàtica
entre closes oïdes masoquistes
i ressentides boques moribundes

7

Sóc boca despintada pels miratges
que requisa l'alè de la rutina,
tinc llengua de paper desordenat
i mots d'un diccionari ple de pols.

Les meves veus, paraules i promeses
són l'aire negre de les ombres, tàlem
on s'oculten empremtes d'altres llavis.

L'horitzó sense hores
ha trencat el segell del meu enigma:
el pèndol,
llàgrima grisa,
és la doble tristesa
d'excloure de l'amor les amargures
i viure solituds en companyia.

8

Ocultes el misteri de la mort,
llàgrima desitjosa,
gota d'esllanguiment, suor vençuda
que remulles la terra compassiva
i pels matins gelosos
no sabràs la resposta de les fruites,
sols la nit t'ha mostrat les seves cartes
guanyadores: els plors.

Besada-marbre, aigua
perduda, desdibuixes la rosada
en les gotes anyils, la comissura
d'un somriure salobre i confident
ha comptat amb inert exactitud
l'infinit romiatge per les galtes.

Llàgrima que no oblides,
llàgrima de penombra,
pregària, cadena,
desconhort en la veu assedegada,
miratge dins l'oasi de les boires...

Que ens has robat la imatge de l'espera
i el color blanquinós del mocador.

9

La flor silenciosa de la nit,
sanglot i plany, desig i passió,
encén colors estèrils d'un repòs
comprat amb la moneda dels orgasmes.

Reclams i sortilegis d'una alcova
escalfen la cabana dels secrets,
recorren tremolors entre les vèrtebres,
els braços són tions que no pregunten
i corprenen les joies que no cremen
els fums captius pels focs.

Són trucs i jocs, delits,
terratrèmols, dins màrfegues de seda
reposen les virtuts més anacròniques:
les vides paral·leles que s'exciten.

Les distretes arrels inconscients
no saben quins destins escriu la pluja;
callen planys desitjosos,
i els silencis recobren la tonada.

10

Sóc jardí ple d'espines,
covard en un Nadal avergonyit,
efímer,
estavellada flor llicenciosa,
inescrutable
dolença impertinent que no descansa
malgrat el banc immòbil,
prestatge de records és el meu llac;
capçalera febril, la meva imatge.

Vull convèncer les notes:
em desplaui dirigir concerts als núvols;
vull ser l'aurora
per sublimar els cossos amb besada
volàtil,
amb més voluptuoses i atractives
espines de jardí.

11

Un irònic convit hermafrodita
em mitiga la pròfuga presència
de l'ensalm que recrea.

Els secrets
asfixien els dogmes de l'amic,
les flors desponcellades embalsamen
fracassades crisàlides, segresten
la censura resseca de l'ermàs.

És l'ombra que projecta
ridícula saliva que embulla
i ocupa l'heretat de les aranyes.

12

Injustes teranyines em bloquegen
els circells de la parra somnolenta,
m'estudien desficiis lacerants:
són hores que escorcollen, d'un a un,
els maons que retenen els misteris.

Portes esbadellades amb cadenes,
llindars per als exemples de mans buides,
han clavats les espines de la febre
dins l'encletxa avorrida
pel consell i l'escrúpul.

13

És la inútil resposta
que cerca interrogants,
febre immòbil, alarma que no calla,
és l'inútil cervell de la follia
sagnant i la tristesa em refusa
ferida pel pinzell de l'aparença.

Toc d'ànimes inútil,
inútilment recordes la blancor
d'aquells anys que cantàvem mel i
sucre.

14

Somni trencat que crides l'alba immòbil,
novel·la que convoques vols en cercle
al sostre blanquinós dels ulls perduts,
t'envegen,
amenaces,
mort d'un dia,
immòbil criatura en blanc i negre
però, què dic?
respires...
cabells mullats,
esbossos
aferrats a la mà de les ampolles,
descrius noranta graus d'hores dormides,
somni sense esperança,
desesperes
i crides quan el glaç dels rapinyaires
envaeix el teu rictus
i els vins ja no et confien els problemes.

15

Compareixen les roges papallones
trencadisses, les clapes de les ànsies
són roselles corpreses, els meus llavis
són amics viatgers i ja no callen
per l'agre rostoll, fòssil decorat
amb pintura d'insectes
estergida pels segles més febrsos.

16

Baticors dels estels, cors de les fruites
que feu el sacrifici de les flames
a l'altar coral.lí de la sirena,
obriu els pentagrames al novici
passatge il.luminat, a l'ona encesa
d'aritmies difoses i pauses argentines,
i deixeu-me,
i deixeu-me sentir,
i deixeu-me sentir el pes de l'aire.

17

Senzilla mà que	LA	suor retires
amb para-sol i	VINYA	de tardor,
ens ha ofert un	RIU	de copa plena
i la vida	CONFOSA	no sap viure
la vana espera	PELS	segells trencats,
tatuatges de	TORSOS	ennegrits
que foren hàlits	DE	paraula ferma.

Has dirigit **MIRADES** sense excuses
als raïms **DISCREPANTS** que no s'endolen.

. i sé que tu m' escoltes
si sóc el gra que portes a la set,
si ets el paladar dins la dolcesa
i el desig és el cup que mai no acaba.

18

I sé que m'estalvies
els dubtes del vell pèndol segador,
condueixes l'exili fragmentat
lluny de l'esguard atònit de l'asceta.

Ets còmplice d'esponges sense temps
i resseques la usura pels silencis
del místic monestir de les besades,
on ha brostat la joia convençuda
sostreta d'una terra sense espigues.

19

Verb conjugat, joguina de les perles,
verb del present, el verb de la peresa,
paraules de consell,
paraules sense presses,
present d'un verb de veu desconeguda,
estela fugissera,
el dit de la guspira
assenyala camins que mai no tornen
ignorants o perduts.

Temps del passat vestit de verb cendrés,
marcit infinitiu que no respira
ferit per les espases del rellotge,
esfèrica tormenta d'enyorança,
és el verb dels deserts,
és el verb dels crepuscles,
hora de les cadires a la llar,
ocàs de veritats i de perdons.

Verb del futur, cabells del cuc de seda,
instant de llepolies,
verb dels meus ulls que miren l'orient
i dels moments que passen les agrures,
verb del present, el verb de les rialles,
el verb que dorm als braços d'una mare.

20

Perfecta confiança no verbal,
diàleg espontani que ens despulles
i comptes hores verges,
desfàs els sentiments de grises cartes
criptògames de vella hipocresia.

Ens sentim abrigats per timideses
que rebutgen espores sense flors
adobades pels rostres calitjosos.

Caminen quietuds que ens acaronen
per les blaves colors d'aquelles ratlles
marcades amb les plomes sense tinta.

21

Ets el bosc que traspua ple de vida,
un vestit amb claror de matinada,
el vent que escriu alè dins la boscúria,
l'escalf del sentiment,
la llar per on s'enlairen melangies
de pal·lidesa muda.

Ets bressol de llavor, fecunda terra
dins clenxes enllestides per arades,
miratge interromput i pipelleig
que dibuixa batecs dins l'ombra bruna.

Ets raig de llum que guaita
per damunt del pujol quan, sobre l'herba,
vols beure la rosada de les fonts
i allunyes avarícies.

Ets l'amor en silenci,
que esperes pacient
pels ulls de la calitja migratòria,
que mostres el vestit de papallones
i d'abelles en jocs ineludibles,
en vols que fan somriure les maragdes.

Ets el tast de la fruita,
cor mengívol besat per l'horitzó,
que fas caure segons a l'horabaixa...

22

Vaig beure la mesura d'una boca
que m'obria camins i que parlava
de la vida...
i, vida, deies: sí.

T'he viscut en sospirs plens de bellesa,
he trobat en els gestos que acaronen
una vida...
tu, vida, que dius: sí.

T'he sentit en el to de la dolcesa,
m'he mirat en uns ulls que confiaven
en la vida...
i, vida, m'has dit: sí..

Pere Bru Serrano i Darder

ES JORNAL D'EN PAU VERDEROL

Jaume Juan Bonnin

Feien feina a una caseta
quatre o cinc picapedrers.
No feia gens de fresqueta.
Es sol queia a esquena dreta.
Feia mal anar feners.

Mentrestant les observava
treballar en Pau Verderol.
Amb sos ullots que badava
aquell homonet semblava
que era més de mig betzol.

Es mestre s'hi va acostar.
-L'amo que heu perdut res?
-És que m'agrada mirar
picapedrers treballar,
enc que no sia un entès.

-Hauríem de menester
un homo com vós, formal,
perquè llum mos pugui fer
ja que no hi veim gaire bé.
Guanyaríeu bon jornal.

-Això és lo que voldria,
digau quina feina és.
-Aquella espelma encendria
i aguantau-la fins migdia
sempre amb so ble ben encès.

-Sembla feina un poc pesada,
a jo gaire no m'atreu.
Deixaré anar s'escarada
a no ser que tal vegada
pagàsseu a molt bon preu.

-Vos daré deu mil pessetes
si compliu bé es treball.
-Deu mil per dues horetes.
Això són tirades netes.
Tan bon jornal no he fet mai.

S'espelma es mestre encengué
i a n'en Pau va dir: -Aguanta.
Es sol els pegava bé.
Creis-me que aquell candeler
feia prou sa seva planta.

Tots feien befa d'en Pau
però ell no s'immutava.
-L'amo es llum acostau.
-Alerta, que es llum vos cau!
-Feis llum a n'aquell que cava.

de fer-li qualque endemesa.
Sis vegades li apagaren
i altres sis el trobaren
de bell nou espelma encesa.

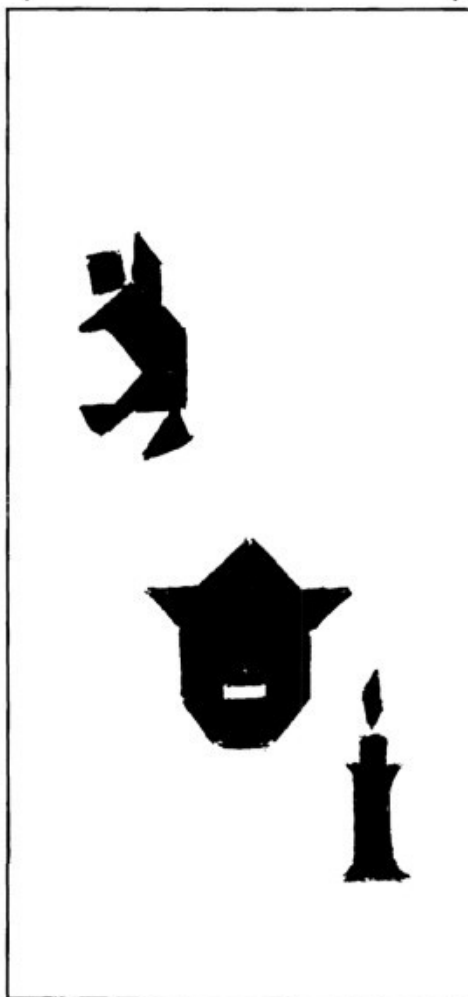
Fins que es mestre mig cremat
li tira s'espelma i diu:
-Ja n'hi ha prou, s'ha acabat!
Cap a fora d'es sembrat.
A veure si prest partiu.

-Mestre, que no vos convé,
no sigueu tan animal.
Ja que m'ho pagau tan bé
per part meva compliré
lo tractat a n'es jornal.

Va fer llum fins a migdia
passant mil bromes per alt,
i després fort insistia
que prou li corresponia
es cobrar sa seva part.

-Quasi tot lo que hem rigut
ses deu mil pessetes val.
Aquí les tens, caparrut.
Tu no t'ho has merescut.
Som jo que te les regal.

-Ses meves gràcies rebeu
per tan esplèndid regal.
Ara vull que me pagueu
ses deu mil que me deveu
i així quedareu cabal.

D'un a s'altre correguent
i fore perdre es to amable,
sa tasca anava fent
com un homo competent
que fa un treball responsable.
Un i altre pic provaren